

Hallintosäätö

Kaupunginvaltuusto 21.6.2021 § 43
Kaupunginvaltuusto 21.2.2022 § 82
Kaupunginvaltuusto 30.5.2022 §:t 113-115
Kaupunginvaltuusto 20.6.2022 § 7
Kaupunginvaltuusto 28.11.2022 § 160

Sisälllys

OSA.....	1
Hallinnon ja toiminnan järjestäminen.....	1
1 Kaupungin johtaminen.....	1
1 § Hallintosäännön soveltaminen	1
2 § Kaupungin johtamisjärjestelmä	1
3 § Esittely kaupunginhallituksessa	1
4 § Kaupunginhallituksen puheenjohtajan tehtävät	1
5 § Kaupungin viestintä	2
2 Toimielinorganisaatio.....	2
6 § Valtuusto	2
7 § Kaupunginhallitus	2
8 § Tarkastuslautakunta	2
9 § Lautakunnat	2
10 § Kaupungin liikelaitos	3
11 § Vaalitoimielimet	3
12 § Vaikuttamistoimielimet	3
13 § Kaupungin johtoryhmä	3
3 Henkilöstöorganisaatio.....	3
14 § Henkilöstöorganisaatio; toimiala, tulosalue ja tulosityksikkö	3
15 § Kaupunginjohtaja	4
16 § Toimialojen organisaatio ja tehtävät	4
17 § Toimialajohtaja	4
18 § Liikelaitoksen johtaja	4
19 § Tulosaluejohtaja	4
20 § Toimintayksikön esimies (tulosityksiköt, kustannuspaikat)	5
4 Konserniohjaus ja sopimusten hallinta.....	5
21 § Konsernijohto	5
22 § Konsernijohdon tehtävät ja toimivallan jako	5
23 § Sopimusten hallinta	6
5 Toimielinten tehtävät ja toimivallan jako.....	6
24 § Kaupunginhallituksen tehtävät ja toimivalta	6
25 § Kaupunginhallituksen henkilöstöjaosto	8
26 § Lautakuntien ja liikelaitoksen johtokunnan tehtävät ja yleinen toimivalta	8
27 § Sivistyslautakunta tehtävät ja erityinen toimivalta	9
28 § Elinvoimalautakunnan tehtävät ja erityinen toimivalta	10
29 § Elinvoimalautakunnan valvontajaoston tehtävät ja erityinen toimivalta	11
30 § Liikelaitoksen johtokunnan tehtävät ja toimivalta	12
6 Viranhaltijoiden toimivalta.....	12
31 § Toimialajohtajien ja liikelaitoksen johtajan yleinen toimivalta	12
32 § Liikelaitosjohtaja	12
33 § Tulosaluejohtajan yleinen toimivalta	12
34 § Tulosityksikön ja kustannuspaikan esimiehen yleinen toimivalta	13
35 § Konsernipalveluiden viranhaltijoiden tehtävät ja toimivalta	13
35.1 § Kaupunginjohtaja	13

Ratkaisuvalta:	13
35.2 § Hallintojohtaja	14
35.3 § Henkilöstöpäällikkö	14
35.4 § Talousjohtaja	14
35.5 § Logistikko	14
35.6 § Matkailu- ja markkinointijohtaja	15
36 § Sivistystoimen viranhaltijoiden tehtävät ja toimivalta	15
36.1 § Sivistystoimenjohtaja	15
36.2 § Toimistosihteerit (sivistystoimi)	15
36.3 § Hallintosihteerit (sivistystoimi)	15
36.4 § Aamu- ja iltapäivätoiminnan koordinaattori	15
36.5 § Taloussihteerit (sivistystoimi)	16
36.6 § Varhaiskasvatusjohtaja	16
36.7 § Varhaiskasvatuksen aluepäällikkö	16
36.7.1 § Varhaiskasvatuksen pedagoginen asiantuntija	17
36.8 § Toimistosihteerit (varhaiskasvatus-, liikunta-, nuoriso- ja kulttuuripalvelut)	17
36.9 § Johtava rehtori	17
36.10 § Kehittämispäällikkö-opistojen rehtori	18
36.11 § Kirjastopalvelupäällikkö	19
36.12 § Vapaa-aikapalvelupäällikkö	19
36.13 § Kulttuurisihteerit	19
36.14 § Perusopetuksen rehtori	19
36.14 A § perusopetuksen rehtori (421 001)	20
36.14 B § perusopetuksen apulaisrehtori (421 338)	20
36.14 C § perusopetuksen apulaisrehtori (421 426)	20
36.15 § Opettaja	20
37 § Elinvoimatoimen viranhaltijoiden tehtävät ja toimivalta	20
37.1 § Elinvoimajohtaja	20
37.2 § Maanmittausinsinööri	21
37.3 § Maankäyttöinsinööri 1	21
37.4 § Maankäyttöinsinööri 2	21
37.5 § Kaupungininsinööri	22
37.6 § Katumestari	22
37.7 § Kaupunginpuutarhuri	22
37.8 § Tilapalvelupäällikkö	22
37.9 § Johtava rakennustarkastaja	23
37.10 § Ympäristöpäällikkö	23
37.11 § Rakennustarkastaja	23
37.12 § Tarkastusinsinööri	24
37.13 § Hallintosihteerit (Valvontatoimi)	24
38 § Toimivallan edelleen siirtäminen	24
39 § Toimivalta päättää asiakirjan antamisesta	24
40 § Asian ottaminen kaupunginhallituksen käsiteltäväksi	24
41 § Asian ottaminen lautakunnan/liikelaitoksen käsiteltäväksi	24
42 § Ottokelpoisen päätöksen ilmoittaminen	24
7 Toimivalta henkilöstöasioissa	25
43 § Kaupunginhallituksen yleistoimivalta henkilöstöasioissa	25

44 § Viran perustaminen ja lakkauttaminen sekä virkanimikkeen muuttaminen	25
45 § Kelpoisuusvaatimukset	25
46 § Tehtäväkuvaukset	25
47 § Haettavaksi julistaminen	25
48 § Palvelussuhteeseen ottaminen	26
49 § Virkavaalin tai vaalin vahvistaminen	27
50 § Virkaan ottaminen virkaan valitun irtisanouduttua ennen virantoimituksen alkamista	27
51 § Toiseen palvelussuhteeseen siirtäminen	27
52 § Sivutoimilupa ja sivutoimi-ilmoitus	27
53 § Viranhaltijoiden sidonnaisuuksista ilmoittaminen	27
54 § Virantoimituksesta pidättäminen	27
55 § Virkasuhteen ja työsuhteen muuttaminen osa-aikaiseksi	28
56 § Palvelussuhteen päätyminen ja lomauttaminen	28
57 § Menettyjen ansioiden korvaaminen	28
58 § Palkan takaisinperiminen	28
59 § Viranhaltijan ratkaisuvalta henkilöstöasioissa	28
8 Tiedonhallinnan ja asiakirjahallinnon järjestäminen	28
60 § Kaupunginhallituksen tiedonhallinnan tehtävät	28
61 § Kaupunginhallituksen asiakirjahallinnon tehtävät	29
62 § Tiedonhallintaa ja asiakirjahallintoa johtavan viranhaltijan ratkaisuvalta	29
63 § Lautakunnan/liikelaitoksen asiakirjahallinnon tehtävät	29
II OSA	30
Talous ja valvonta	30
9 Taloudenhoito	30
64 § Talousarvio ja taloussuunnitelma	30
65 § Talousarvion täytäntöönpano	30
66 § Toiminnan ja talouden seuranta	30
67 § Talousarvion sitovuus	30
68 § Talousarvion muutokset	30
69 § Omaisuuden luovuttaminen ja vuokraaminen	31
70 § Poistosuunnitelman hyväksyminen	31
71 § Rahatoimen hoitaminen	31
72 § Maksuista päättäminen	31
73 § Asiakirjojen antamisesta perittävät maksut	32
74 § Hankinnat	32
75 § Tositteiden hyväksyminen	32
10 Ulkoinen valvonta	32
76 § Ulkoinen ja sisäinen valvonta	32
77 § Tarkastuslautakunnan kokoukset	32
78 § Tarkastuslautakunnan tehtävät ja raportointi	32
79 § Sidonnaisuusilmoituksiin liittyvät tehtävät	33
80 § Tilintarkastusyhteisön valinta	33
81 § Tilintarkastajan tehtävät	33
82 § Tarkastuslautakunnan antamat tehtävät	33
83 § Tilintarkastuskertomus ja muu raportointi	33
11 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	33
85 § Lautakunnan ja johtokunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät	34

86 § Viranhaltijoiden ja esimiesten sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät	34
87 § Sisäisen tarkastuksen tehtävät	34
III OSA	34
Valtuusto.....	34
12 Valtuuston toiminta.....	34
88 § Valtuuston toiminnan järjestelyt	35
89 § Valtuustoryhmän muodostaminen ja valtuustoryhmän nimi	35
90 § Muutokset valtuustoryhmän kokoonpanossa	35
91 § Istumajärjestys	35
13 Valtuuston kokoukset	35
92 § Valtuuston varsinainen kokous ja sähköinen kokous	35
93 § Kokouskutsu	36
94 § Esityslista	36
95 § Sähköinen kokouskutsu	36
96 § Esityslistan ja liitteiden julkaiseminen kaupungin verkkosivuilla	36
97 § Jatkokokous	36
98 § Varavaltuutetun kutsuminen	37
99 § Läsnäolo kokouksessa	37
100 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	37
101 § Kokouksen johtaminen	37
102 § Puheenjohtajan luovuttaminen varapuheenjohtajalle	37
103 § Tilapäinen puheenjohtaja	37
104 § Esteellisyys	38
105 § Asioiden käsittelyjärjestys	38
106 § Puheenvuorot	38
107 § Pöydällepano ja asian palauttaminen valmisteltavaksi	39
108 § Ehdotukset ja keskustelun päättäminen	39
109 § Ilman äänestystä syntyvän päätöksen toteaminen	39
110 § Äänestykseen otettavat ehdotukset	39
111 § Äänestystapa ja äänestysjärjestys	39
112 § Äänestyksen tuloksen toteaminen	40
113 § Toimenpideoite	40
114 § Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen	40
115 § Päätösten tiedoksianto kaupungin jäsenille	40
14 Enemmistövaali ja suhteellinen vaali	40
116 § Vaaleja koskevat yleiset määräykset	40
117 § Enemmistövaali	41
118 § Valtuuston vaalilautakunta	41
119 § Ehdokaslistojen laatiminen	41
120 § Ehdokaslistojen jättäminen ja vaalitoimituksen nimenhuuto	41
121 § Ehdokaslistojen tarkastus ja oikaiseminen	41
122 § Ehdokaslistojen yhdistelmä	42
123 § Suhteellisen vaalin toimittaminen	42
124 § Suhteellisen vaalin tuloksen toteaminen	42
15 Valtuutetun aloite- ja kyselyoikeus	42
125 § Valtuutettujen aloitteet	42
126 § Kunnanhallitukselle osoitettava kysymys	43

127 § Kyselytunti	43
IV OSA	43
Päätöksenteko- ja hallintomenettely	43
16 Kokousmenettely	43
128 § Määräysten soveltaminen	43
129 § Toimielimen päätöksentekotavat	43
130 § Sähköinen kokous	44
131 § Sähköinen päätöksentekomenettely	44
132 § Kokousaika ja -paikka	44
133 § Kokouskutsu	44
134 § Sähköinen kokouskutsu	44
135 § Esityslistan ja liitteiden julkaiseminen kaupungin verkkosivuilla	45
136 § Jatkokokous	45
137 § Varajäsenen kutsuminen	45
138 § Läsnäolo kokouksessa	45
139 § Kaupunginhallituksen edustaja muissa toimielimissä	45
140 § Kokouksen julkisuus	45
141 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	46
142 § Tilapäinen puheenjohtaja	46
143 § Kokouksen johtaminen ja puheenvuorot	46
144 § Kokouskutsussa mainitsemattoman asian käsittely	46
145 § Esittelijät	46
146 § Esittely	46
147 § Esteellisyys	47
148 § Pöydällepano ja asian palauttaminen valmisteltavaksi	47
149 § Ehdotukset ja keskustelun päättäminen	47
150 § Ilman äänestystä syntyvän päätöksen toteaminen	47
151 § Äänestykseen otettavat ehdotukset	47
152 § Äänestys ja vaali	48
153 § Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen	48
154 § Päätösten tiedoksianto kaupungin jäsenelle	49
17 Muut määräykset	49
155 § Aloiteoikeus	49
156 § Aloitteen käsittely	49
157 § Aloitteen tekijälle annettavat tiedot	50
158 § Asiakirjojen allekirjoittaminen	50
159 § Todisteellisen tiedoksiannon vastaanottaminen	50
160 § Normaalista toimivallasta poikkeaminen	50

OSA

Hallinnon ja toiminnan järjestäminen

1 Kaupungin johtaminen

1 § Hallintosäännön soveltaminen

Jämsän kaupungin hallinnon ja toiminnan järjestämisessä sekä päätöksenteko- ja kokousmenettelyssä noudatetaan tämän hallintosäännön määräyksiä, ellei laissa ole toisin säädetty.

2 § Kaupungin johtamisjärjestelmä

Kaupungin johtaminen perustuu kaupunkistrategiaan, taloussuunnitelmaan, talousarvioon sekä muihin valtuuston päätöksiin. Valtuusto vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta, käyttää kaupungin päätösvaltaa ja siirtää toimivaltaansa hallintosäännön määräyksillä.

Kaupunginhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta.

Kaupunginhallitus johtaa kaupungin toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kaupunginhallitus vastaa kaupungin toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta sekä kaupungin henkilöstöpolitiikasta ja huolehtii kaupungin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Kaupunginjohtaja johtaa kaupunginhallituksen alaisena kaupungin hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa. Kaupunginjohtaja vastaa asioiden valmistelusta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Kaupunginvaltuusto voi erikseen päättää, että kaupunginhallituksen puheenjohtaja ja kaupunginvaltuuston puheenjohtaja voivat hoitaa tehtävänsä osa-aikaisesti. Kaupunginhallitus hyväksyy osa-aikaisen luottamus-toimen tarkemmat ehdot ja tehtävät.

3 § Esittely kaupunginhallituksessa

Kaupunginhallituksen esittelijänä toimii kaupunginjohtaja. Kaupunginjohtajan ollessa poissa tai esteellinen, esittelijänä toimii hänen sijaisekseen määrätty.

4 § Kaupunginhallituksen puheenjohtajan tehtävät

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja

- 1) johtaa kaupunkistrategian sekä kaupunginhallituksen tehtävien toteuttamisen edellyttämää poliittista yhteistyötä käymällä asioiden käsittelyn edellyttämiä keskusteluja poliittisten ryhmien kanssa sekä pitämällä sopivin tavoin yhteyttä kaupungin asukkaisiin ja muihin sidosryhmiin,
- 2) vastaa kaupunginjohtajan johtajasopimuksen valmistelusta ja huolehtii kaupunginhallituksen ja valtuuston kytkemisestä valmisteluprosessiin tarkoituksenmukaisella tavalla sekä
- 3) vastaa siitä, että kaupunginjohtajan kanssa käydään vuosittain tavoite- ja arviointikeskustelut.
- 4) Toimii kaupunginjohtajan henkilöstöhallinnollisena esimiehenä.

5 § Kaupungin viestintä

Kaupungin viestintää ja tiedottamista johtaa kaupunginhallitus, joka hyväksyy yleiset ohjeet viestinnän ja tiedottamisen periaatteista.

Kaupunginhallitus, lautakunnat, liikelaitokset, kaupunginjohtaja, matkailu- ja markkinointijohtaja sekä toimialojen johtavat viranhaltijat huolehtivat, että kaupungin asukkaat ja palvelujen käyttäjät saavat riittävästi tietoja valmisteltavina olevista yleisesti merkittävistä asioista ja voivat osallistua ja vaikuttaa näiden asioiden valmisteluun.

Toimielimet päättävät viestinnästä ja valmistelun julkisuuden toteuttamisesta omissa asiakirjoissaan.

2 Toimielinorganisaatio

6 § Valtuusto

Valtuustossa on 43 valtuutettua. Valtuuston puheenjohtajistoa koskevat määräykset ovat 92 §:ssä.

7 § Kaupunginhallitus

Kaupunginhallituksessa on 9 jäsentä, joista valtuusto valitsee kaupunginhallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajat. Ennen puheenjohtajiston valintaa valtuusto päättää varapuheenjohtajien lukumäärästä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Kaupunginhallituksen toimikausi on kaksi vuotta.

Kaupunginhallituksen jäsenet ja varajäsenet valitaan valtuutetuista ja varavaltuutetuista.

Kaupunginhallitus valitsee jaostojen jäsenet kaupunginhallituksen jäsenistä ja varajäsenistä. Jaostojen puheenjohtajat ovat kaupunginhallituksen varsinaisia jäseniä.

Henkilöstöjaostossa luottamushenkilöjäseniä on 5
Konsernijaostossa luottamushenkilöjäseniä on viisi 5

Hyvinvointiryhmässä on 3 luottamushenkilöä.

8 § Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnassa on seitsemän jäsentä, joista valtuusto valitsee lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Tarkastuslautakunnan muiden jäsenten ja varajäsenten tulee olla edellisissä vaaleissa valtuustoon ehdolla olleita henkilöitä.

9 § Lautakunnat

Jämsän kaupungissa on seuraavat lautakunnat: Elinvoimalautakunta ja Sivistyslautakunta. Lautakunnissa on 9 jäsentä.

Valtuusto valitsee lautakuntien jäsenistä puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Lautakuntien jäsenten ja varajäsenten tulee olla edellisissä vaaleissa valtuustoon ehdolla olleita henkilöitä.

Kaupunginhallituksen edustajilla on puhevalta, mutta ei äänivaltaa lautakunnan kokouksissa.

Elinvoimalautakunnalla on valvontajaosto, jossa on viisi jäsentä ja viisi varajäsentä. Valtuusto valitsee valvontajaoston jäsenet ja sen jäsenistä puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Jaoston jäsenten ja varajäsenten tulee olla edellisissä vaaleissa valtuustoon ehdolla olleita henkilöitä.

10 § Kaupungin liikelaitos

Kaupunginhallituksen alaisena toimii Jämsän Vesi liikelaitos. Liikelaitoksen johtokunnassa on viisi jäsentä. Johtokunnan jäsenten ja varajäsenten tulee olla edellisissä vaaleissa valtuustoon ehdolla olleita henkilöitä. Kaupunginhallitus valitsee johtokunnan jäsenet ja jäsenistä puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

11 § Vaalitoimielimet

Keskusvaalilautakunnasta, vaalilautakunnista ja vaalitoimikunnista säädetään vaalilaissa.

12 § Vaikuttamistoimielimet

Kaupungissa on nuorisovaltuusto, vanhusneuvosto, joka sisältää veteraaniasiain neuvottelukunnan, vammaisneuvosto ja elinvoimaneuvottelukunta, joiden kokoonpanosta, asettamisesta, jäsenten määrästä ja toimintaedellytyksistä päättää kaupunginhallitus.

Nuorisovaltuusto toimii sivistyslautakunnan alaisuudessa. Nuorisovaltuustolla on oikeus asettaa edustajansa puhe- ja läsnäolo-oikeudella lautakuntiin ao. lautakunnan päättämien asioiden osalta. Nuorisovaltuuston erityisenä tehtävä on osallistaa lapsia ja nuoria ja antaa vaikuttamismahdollisuuksia heille.

13 § Kaupungin johtoryhmä

Kaupungilla on kaupunginjohtajan johtoryhmä, jonka kokoonpanosta päättää kaupunginjohtaja. Johtoryhmä kokoontuu kaupunginjohtajan kutsusta. Johtoryhmän työskentelyyn kutsutaan mukaan työntekijäjärjestöjen valitsema edustaja. Johtoryhmä ohjaa kaupungin toimintojen kehittämistä ja koordinoi toimialojen yhteistyötä.

Johtoryhmällä ei ole itsenäistä päätösvaltaa eikä määrärahoja.

Kaupunginjohtaja voi nimetä työryhmiä eri asioiden tai hankkeiden valmistelua varten.

3 Henkilöstöorganisaatio

14 § Henkilöstöorganisaatio; toimiala, tulosalue ja tulosityksikkö

Kaupungin toimielimen toimintojen kokonaisuutta kutsutaan toimialaksi, toimialat jaetaan tulosalueisiin ja nämä edelleen tulosityksiköihin. Tulosityksiköiden alaisuudessa on kustannuspaikkoja ja/tai projekteja.

Kaupunginvaltuusto päättää organisaatiorakenteen pohjalta toimiala- ja tulosaluejaosta. Kaupungin toimintaorganisaatio kuvataan taloussuunnitelmassa.

15 § Kaupunginjohtaja

Kaupunginjohtaja vastaa kaupunginhallituksen toimialan toiminnasta sekä johtaa ja kehittää kaupungin toimintaa kaupunginhallituksen alaisuudessa. Kaupunginjohtajan sijaisena kaupunginjohtajan ollessa poissa tai esteellinen, toimii elinvoimajohtaja. Mikäli kaupunginjohtajan sijaisuus kestää yli 3 kk, sijaisesta päättää kaupunginhallitus. Yli 6 kk sijaistuksesta päättää kaupunginvaltuusto.

16 § Toimialojen organisaatio ja tehtävät

Kaupunginhallitus ja lautakunnat määräävät alaisensa toimialan organisaatiosta ja tehtävistä siltä osin kuin hallintosäännössä asiasta ei ole määrätty .

Kaupunginhallitus päättää toimialojen välisestä tehtäväjaosta siltä osin kuin hallintosäännössä ei ole asiasta määrätty.

17 § Toimialajohtaja

Kaupunginjohtaja johtaa konsernihallinnon toimialaa. Sivistyslautakunnan alaista toimintaa johtaa sivistystoimenjohtaja. Elinvoimalautakunnan alaista toimintaa johtaa elinvoimajohtaja.

Toimialajohtaja vastaa toimialansa toiminnasta sekä johtaa ja kehittää toimintaa kaupunginhallituksen, kaupunginjohtajan ja lautakunnan alaisuudessa.

Kaupunginjohtaja määrää toimialajohtajan sijaisen, joka hoitaa toimialajohtajan tehtäviä hänen ollessa poissa tai esteellinen silloin, kun sijaisuudesta ei ole määrätty hallintosäännöllä tai toimenkuvalla.

Toimialajohtaja voi nimetä työryhmiä eri asioiden tai hankkeiden valmistelua varten toimialallaan.

18 § Liikelaitoksen johtaja

Liikelaitoksen johtaja johtaa ja kehittää johtokunnan alaisena liikelaitoksen toimintaa, huolehtii liikelaitoksen hallinnosta sekä taloudenhoidon ja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä yhteistyössä ja yhteneväisin periaattein kaupunkikonsernin kanssa.

Kaupunginjohtaja määrää liikelaitoksen johtajalle sijaisen, joka hoitaa liikelaitoksen johtajan tehtäviä hänen ollessa poissa tai esteellinen silloin, kun sijaisuudesta ei ole määrätty hallintosäännöllä tai toimenkuvalla.

Liikelaitosjohtaja voi nimetä työryhmiä eri asioiden tai hankkeiden valmistelua varten toimialallaan.

19 § Tulosaluejohtaja

Tulosaluejohtaja vastaa tulosalueen toiminnasta sekä johtaa ja kehittää toimintaa kaupunginhallituksen, lautakunnan ja toimialajohtajan alaisuudessa. Tehtäväkuvauksissa (toimenkuvissa) on määritelty kunkin viranhaltijan johtama tulosalue.

Toimialajohtaja/liikelaitosjohtaja määrää tulosaluejohtajan sijaisen, joka hoitaa tulosalueen johtajan tehtäviä hänen ollessa poissa tai esteellinen silloin, kun sijaisuudesta ei ole määrätty hallintosäännöllä tai toimenkuvalla.

20 § Toimintayksikön esimies (tulosityksiköt, kustannuspaikat)

Toimintayksikön esimies vastaa ao. toimintayksikön toiminnasta sekä johtaa ja kehittää toimintaa tulosalue- tai tulosityksikönjohtajan alaisuudessa. Tehtäväkuvauksissa (toimenkuvissa) on määritelty kunkin toimen- tai viranhaltijan johtama tulos- tai muu toimintayksikkö.

Tulosaluejohtaja määrää toimintayksikön esimiehen sijaisen, joka hoitaa toimintayksikön esimiehen tehtäviä hänen ollessa poissa tai esteellinen silloin, kun sijaisuudesta ei ole määrätty hallintosäännöllä tai toimenkuvalla.

4 Konserniohjaus ja sopimusten hallinta

21 § Konsernijohto

Kaupungin konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus, konsernijaosto, kaupunginjohtaja ja talousjohtaja.

22 § Konsernijohdon tehtävät ja toimivallan jako

Kaupunginhallitus

- 1) vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittamisestä ja valmistelusta valtuustolle,
- 2) vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan,
- 3) antaa valtuustolle vuosittain raportin yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä,
- 4) arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta ja tekee laajemman arvioinnin kerran valtuustokaudessa sekä
- 5) käsittelee arvioinnin tulokset ja johtopäätökset valtuuston puheenjohtajiston kanssa.
- 6) seuraa ja arvioi yhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä ja tekee niiden perusteella tarvittaessa esityksiä toimenpiteistä ja antaa kaupungin ennakkokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa
- 7) vastaa tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten nimitysprosessista ja nimeää kunnan ehdokkaat tytäryhteisöjen hallitukseen

Kaupunginjohtajan ja talousjohtajan tehtävänä on yhdessä aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan.

Kaupunginjohtajalla on läsnäolo ja puheoikeus kaikissa konsernin tytäryhtiöiden hallitusten kokouksissa. Tytäryhtiöiden yhtiökokousedustajana on talousjohtaja.

Kaupunginjohtaja nimeää yhtiökokousedustajat tarvittaessa.

Konsernijaosto

1. seuraa ja arvioi yhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä ja tekee niiden perusteella tarvittaessa esityksiä kaupunginhallitukselle,
2. antaa kunnan ennakokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa,
3. vastaa tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten nimitysprosessista,
4. nimeää kunnan ehdokkaat tytäryhteisöjen hallitukseen sekä
5. antaa yhtiökokousedustajille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet

23 § Sopimusten hallinta

Kaupunginhallitus vastaa sopimusten hallinnan ja sopimusvalvonnan järjestämisestä, antaa tarkemmat ohjeet sopimushallinnasta sekä määrää sopimusten vastuuhenkilöt toimialallaan.

Lautakunta määrää sopimusten vastuuhenkilöt toimialallaan ja liikelaitosten osalta liikelaitoksen johtokunta.

Sopimusten vastuuhenkilöiden tehtävänä on sopimusten valmistelu, valvonta, tiedotus ja reklamointi sekä riskiarvion laadinta. Valvontaan kuuluu, että toimenpiteet sopimuksen jatkon, vakuuksien voimassaolon tai sopimuksen irtisanomisen neuvottelemiseksi aloitetaan riittävän aikaisin.

5 Toimielinten tehtävät ja toimivallan jako

24 § Kaupunginhallituksen tehtävät ja toimivalta

Kaupunginhallitus johtaa kaupungin toimintaa ja vastaa kuntalaissa säädetyistä tehtävistä sekä

- 1) johtaa kaupunkikonsernia ja kaupungin strategista kehittämistä, elinkeinopolitiikkaa, kaupungin taloutta, hallintoa sekä matkailua ja markkinointia
- 2) huolehtii kaupungin edunvalvonnasta, seudullisesta ja maakunnallisesta yhteistyöstä ja kansainvälisistä yhteyksistä
- 3) valvoo kaupungin toimielinten toiminnan laillisuutta ja toiminnan tarkoituksenmukaisuutta
- 4) ohjaa ja valvoo kaupunkikonsernin, liikelaitosten sekä osakkuus- ja jäsenyhteisöjen toimintaa
- 5) vastaa kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä
- 6) vastaa hyvinvointi- ja turvallisuuskertomuksen ja -suunnitelman valmistelusta
- 7) hoitaa tehtävät, joita ei ole muulle toimielimelle määrätty

Kaupunginhallitus päättää niistä asioista, jotka ovat tarpeen kaupungin toiminnan turvaamiseksi ja kaupunginhallitukselle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi, tehtävässään kaupunginhallitus päättää:

- 1) johtaa ja kehittää kaupungin toimintaa ja vastaa sen tuloksellisesta ja tehokkaasta toiminnasta
- 2) kunnallistekniikan rakentamisen työohjelmasta
- 3) vähäisistä muutoksista valtuuston hyväksymiin rakennusten ja laitosten hankesuunnitelmiin, ellei päätösvaltaa ole annettu lautakunnalle kaupunginvaltuuston hyväksymien periaattein
- 4) kaupungin osallistumisesta hankkeisiin talousarviossa määriteltyn määrärahaan saakka, mikäli toimivalta hankkeisiin osallistumisesta ei kuulu lautakunnille tai niiden alaisille viranhaltijoille
- 5) investointihankkeiden, luonnospirustuksien ja huonetilaohjelmien hyväksymisestä, mikäli hankkeen kustannusarvio ylittää 500.000 euroa ja myöntää investointihankkeille, luonnospirustuksille ja huonetilaohjelmille aloitusluvan talousarvion yhteydessä hyväksytyyn euromäärän mukaan

- 6) huomattavien rakennusten ja rakennuskokonaisuuksien myynnistä valtuuston talousarvion yhteydessä päättämien rajojen puitteissa
- 7) rakennuskiellon määräämisestä ja sen pidentämisestä kaavan laatimisen tai muuttamisen ollessa viireillä
- 8) asemakaavan ajanmukaisuuspäätöksestä MRL § 60
- 9) alle 200.000 euron hintaisten kiinteistöjen ja määräalojen ostamisesta ja myynnistä valtuuston myöntämien määrärahojen puitteissa
- 10) osakkeiden ja osuuksien ostosta ja myynnistä sekä sijoittamisen ohjeistuksesta
- 11) maankäyttö- ja rakennuslain 12a luvussa tarkoitettusta maankäyttösopimuksesta ja kehittämiskorvauksen määräämisestä
- 12) hyväksyy maankäyttösopimusmallin mukaiset yksittäiset maankäyttösopimukset
- 13) MRL 97 §:ssä tarkoitettun rakentamiskehotuksen antamisesta ja luetteloinnista
- 14) MRL 191–194 §:ssä tarkoitetuista valituksista
- 15) asemakaavojen hyväksyminen MRL § 52
- 16) asemakaavaan merkittävän kadun nimen, muun yleisen alueen nimen, kaupunginosan numeron sekä muiden vastaavien tietojen muuttaminen MRL § 55 mukaisesti
- 17) helpotuksen tai vapautuksen myöntämistä yksittäistapauksessa kaupungille tulevan julkisoikeudellisen ja yksityisoikeudellisen maksun tai saatavan suorittamisesta siltä osin, kun asia ei kuulu lautakunnalle tai liikelaitokselle
- 18) nimeää edustajat osakeyhtiöiden, osuuskuntien, säätiöiden, yhdistysten ja vastaavien hallintoelimiin ja tilintarkastajiksi silloin, kun kaupungilla on sääntöjen ja sopimusten mukaan siihen oikeus
- 19) selityksen antamisesta valtuuston päätöstä koskevan valituksen johdosta, jos kaupunginhallitus katsoo voivansa yhtyä valtuuston päätöksen lopputulokseen
- 20) kaupunginjohtajan, hallintojohtajan, talousjohtajan, konsernipalvelujohtajan, matkailu- ja markkinointijohtajan, elinvoimajohtajan, sivistystoimenjohtajan sekä valitsemiensa muiden viranhaltijoiden palkan perusteista ja suuruudesta.
- 21) asioista, jotka lainsäädännön perusteella on määrätty kaupungin tehtäväksi, eikä niitä ole delegoitu muun toimielimen tai viranhaltijan tehtäviin
- 22) kaupungin jäsenyyksistä yhdistyksissä ja yhteisöissä
- 23) Edustaa kaupunkia työnantajana (on myös Kuntalaissa)
- 24) Päättää vakinaisten virkojen perustamisesta ja lakkauttamisesta sekä myöntää virkojen ja toimien täyttöluvat siltä osin kuin niitä ei ole henkilöstösuunnitelmassa ja talousarviossa hyväksytyt
- 25) elinkeinojen kehittämisrahojen kohdentamisesta ja kustannusten korvauksista
- 26) joukkoliikenteen järjestämisestä
- 27) saatavien perinnästä luopumisesta
- 28) perintöjen ja lahjoitusten vastaanottamisesta kaupungille ja niiden käyttötarkoituksesta.
- 29) vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden hyväksymisestä (VHL 8 §)
- 30) asettaa toimielinten alaiset jaostot, toimikunnat ja neuvottelukunnat sekä muut tässä hallintosäännössä mainitut toimielimet.

Kaupunginhallitus voi delegoida päätösvaltaansa edelleen, silloin kun sitä ei ole erityislainsäädännössä kielletty.

Kaupunginhallitus antaa hyvinvointialueille sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lain voimaanpanosta annetun lainsäädännön mukaiset omaisuus, vastuita, toimitiloja ja henkilöstöä koskevat lisäselvitykset ja asiakirjat. (Lakisosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta 616/2021).

Määräys on voimassa 30.6.2023 saakka.

25 § Kaupunginhallituksen henkilöstöjaosto

Henkilöstöjaosto toimii henkilöstöpolitiikkaa kehittävänä ja koordinoivana toimielimenä. Se hyväksyy suunnitelmia ja antaa ohjeita kaupungin strategian ja talousarviotavoitteiden mukaisesti. Mikäli toimivallasta ei ole säädetty laissa tai muutoin tässä hallintosäännössä, toimivalta on jaostolla.

Toimivalta

1. Päättää asiat, jotka koskevat virka- ja työehtosopimusten soveltamista, täytäntöönpanoa ja palkkauksen yleisperusteita
2. Valmistelee ja hyväksyy osaltaan talousarvio- ja taloussuunnitteluvuosina noudatettavat henkilöstöpolitiikan periaatteet ja tavoitteet
3. Hyväksyy paikalliset virka- ja työehtosopimukset sekä päättää harkinnanvaraisesta palkkauksesta muiden viranhaltijoiden ja työntekijöiden osalta paitsi niiden, joiden valinnasta päättää kaupunginvaltuusto tai -hallitus
4. Hyväksyy paikallisneuvottelujen tulokset
5. Valmistelee ja hyväksyy osaltaan henkilöstö- ja koulutussuunnitelman
6. Hyväksyy työterveyshuollon sisällön, volyymin ja toimintasuunnitelman
7. Hyväksyy työhyvinvointiin liittyvät muut suunnitelmat, ohjelmat ja projektit
8. Päättää määrärahojen puitteissa henkilöstön virike-eduista
9. Päättää kaupunginjohtajan ja kaupunginhallituksen valitsemien viranhaltijoiden osalta sivutoimiluvista
10. Päättää sivutoimiluvan ja -ilmoituksen periaatteista
11. Päättää työaikaa koskevien määräysten soveltamisesta
12. Päättää työturvallisuuslain sekä muiden vastaavien määräysten soveltamisesta
13. päättää harkinnanvaraisten virka- ja työvapaiden periaatteista
14. Päättää toimivaltansa edelleen siirtämisestä viranhaltijalle

26 § Lautakuntien ja liikelaitoksen johtokunnan tehtävät ja yleinen toimivalta

Lautakunnat ja liikelaitoksen johtokunta johtavat ja kehittävät alaistaan toimialaa ja vastaavat palvelujen tuloksellisesta ja tehokkaasta järjestämisestä. Lautakunta ja liikelaitoksen johtokunta seuraa ja arvioi palvelujen vaikuttavuutta ja varaa asukkaille ja käyttäjille mahdollisuuden osallistua palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen.

Kukin lautakunta ja liikelaitoksen johtokunta edustavat kukin kaupunkia toimialallaan ja käyttää kaupungin puhevaltaa toimivaltaansa kuuluvissa asioissa sekä valvoo kaupungin etua.

Lautakunta tai liikelaitoksen johtokunta päättää toimialueellaan

- 1) laatia kaupungin strategian mukaisen toimialansa talousarvioesityksen
- 2) päättää toimialansa hankinnoista talousarvion puitteissa
- 3) hyväksyä käyttösuunnitelman ja päättää avustuksista sekä kehittämishankkeisiin osallistumisesta taloussuunnitelman mukaisesti
- 4) sopimuksista ja niiden valmistelusta, riskiarvioinnista, raportoinnista ja valvonnasta, kaikesta alaisesta toiminnasta, olipa se säädetty erityislainsäädännön tai yleislain nojalla
- 5) maksuista, taksoista ja hinnoitteluperusteista
- 6) hallinnassaan olevien toimitilojen edelleenvuokrauksesta kaupungissa noudatettavien yleisten periaatteiden mukaan
- 7) toimialan käyttö- ja järjestyssäännöistä
- 8) tarvittavien lupien hakemisesta
- 9) toimii muutoksenhakuviranomaisena toimialan viranhaltijapäätöksissä, ellei erityislainsäädännöstä muuta johdu

- 10) hakee muutosta kaupungin puolesta toimialan erityislainsäädännön perusteella annettuun ratkaisuun
- 11) lausuntojen antamisesta toimialaan liittyvissä asioissa, silloin kun lausunnon antaminen ei ole kaupunginhallituksen asia
- 12) virheellisen laskun poistamisesta, ellei hyvityslaskua voida tehdä
- 13) toimialan irtaimen omaisuuden myynnin periaatteista
- 14) toimialaansa koskevien sopimuksien hyväksymisestä ja päättää sopimusten vastuuhenkilöistä toimialallaan
- 15) vaikuttamistoimielimiensä jäsenistä
- 16) nimen kirjoittamiseen oikeutetuista
- 17) vahingonkorvauksesta alaisestaan toiminnasta kaupungin ollessa korvausvelvollinen
- 18) päättää investoinneista ja muista pitkävaikutteisista menoista kaupunginvaltuuston vahvistamissa rajoissa.

Lautakunta tai liikelaitoksen johtokunta voi siirtää päätösvaltaansa edelleen alaiselleen viranhaltijalle tai toimielimelle lainsäädännön asettamissa rajoissa.

27 § Sivistyslautakunta tehtävät ja erityinen toimivalta

Sivistyslautakunta vastaa kuntalain mukaisena toimielimenä lakisääteisten ja sopimukseen perustuvien sivistystoimialan palvelujen järjestämisestä ja toimintaedellytysten luomisesta Jämsän kaupungin asukkaille. Sivistyslautakunta vastaa valtuuston hyväksymän kotouttamisohjelman mukaisesta kotouttamisen edistämisestä ja terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä toimialaan liittyvien toimintojen osalta. Sivistyslautakunta huolehtii sivistystoimen monijäsenistä toimielintä edellyttävistä viranomaistehtävistä.

Ratkaisuvalta:

- 1) kuntakohtaiset opetus- ja kasvatussuunnitelmat ja näiden suunnitelmien periaatteet ja muiden toimintaa ohjaavien suunnitelmien periaatteet
- 2) perusopetuksen ja lukiokoulutuksen tuntijaot ja taiteen perusopetuksessa annettavan opetuksen määrän
- 3) koululaitoksen oppilaaksiottoalueet
- 4) lukion opiskelijaksi oton perusteet ja taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän oppilaaksi oton perusteet
- 5) vastoin huoltajan tahtoa tapahtuva erityisen tuen järjestäminen, pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin kuulumisen sekä näiden päätösten purkaminen
- 6) oppilaan tai opiskelijan erottamisesta määrääjäksi tai opiskelijan pidättämisestä opiskelusta rikostutinnan ajaksi
- 7) toimenpiteisiin ryhtyminen, mikäli huoltaja lyö laimin velvollisuutensa valvoa oppivelvollisuuden täyttämistä
- 8) kaupungin käytänteet koululaisten oikeudesta päivähoitoon/vuorohoitoon.
- 9) museaalisten- ja taidekokoelmien vastaanottamisesta päättäminen, ellei se kuulu kaupunginhallitukselle.
- 10) aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisen laajuus ja periaatteet
- 11) toimialan alaisten tilojen vakiovuorojen myöntämisen periaatteet sekä mahdolliset maksuvapautusperiaatteet
- 12) talousarviomäärärahoihin ja rahastoihin sisältyvien avustusten jakoperusteista sekä stipendien ja palkintojen jaosta
- 13) määrittelee nuorisoasianneuvottelukunnan tarkemmat tehtävät.

- 14) toimii ehkäisevästä päihdetyöstä vastaavana toimielimenä (laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä 5 §)
- 15) toimii oppivelvollisuuslain (1214/2020) mukaisena toimielimenä ja vastaa laissa määrättyjen asuin-kunnalle ja koulutuksen järjestäjälle säädetyistä tehtävistä ja velvoitteista

28 § Elinvoimalautakunnan tehtävät ja erityinen toimivalta

Elinvoimalautakunta huolehtii yhdyskuntarakentamisen edellytyksistä, kaavoituksesta, yleisistä alueista ja kunnallisteknisistä verkostoista, vesihuollon vesihuoltolain mukaisesta kehittämisestä, tilapalveluiden järjestämisestä, kaupungille kuuluvista asuntoasioista ja maa-, metsä- ja vesialueiden hoidosta ja hallinnasta sekä yrityspalveluista mikäli edellä luetellut eivät lainsäädännön tai kunnallisten sääntöjen mukaan kuulu muulle kaupungin toimielimelle.

Ratkaisuvalta:

- 1) kaavan laatimispäätös (MRL 36 ja 51 §:t), kaavoituksen käynnistämissopimus
- 2) päättää MRL 171 §:n mukaisista poikkeamispäätöksistä ja MRL 137 §:n mukaisista suunnittelutarveratkaisupäätöksistä.
- 3) vaikutuksiltaan vähäisen asemakaavan muutoksen asettaminen nähtäville
- 4) kadunpidon antaminen ulkopuolisille (MRL 84 §)
- 5) kadun rakennussuunnitelman hyväksyminen (MRL 85 §)
- 6) kadunpitopäätös ja kadunpidon lopettamispäätös (MRL 86 §)
- 7) hyväksymispäätös laitteiden siirtopaikasta (MRL 89 §)
- 8) muun yleisen alueen kuin kadun toteuttamissuunnitelman laadinta (MRL 90 §)
- 9) asemakaavan ja tonttijaon toteuttamista varten tarvittavien alueiden, rakennusten, laitteiden ja kasvillisuuden ostamisesta, mynnistä ja lunastamisesta tai korvaamisesta valtuuston vahvistamien yleisten perusteiden mukaisesti
- 10) maa- ja vesialueita koskevien vuokraoikeuksien siirrot
- 11) maa- ja vesialueiden sekä toimitilojen vuokralle ottaminen ja antaminen yli viiden vuoden ajalle
- 12) rakennusten sekä muiden rakenteiden ja laitteiden luonnospiirustukset valtuuston vahvistamien yleisten perusteiden mukaisesti
- 13) aravalainsäädännön sekä muiden asuntotoimintaan liittyvien erityislakien, valtioneuvoston päätösten ja niiden nojalla annettujen määräysten mukaan kaupungille kuuluvista asuntoasioista päättäminen
- 14) erillisen rakennustapaohjeen hyväksyminen.
- 15) valvoo hulevesistä annettujen säännösten toteuttamista (MRL 103 d §) ja asettaa tarvittaessa teettämishan ja/tai uhkasakon (MRL 182 §)
- 16) järjestää hulevesien hallinnan asemakaava-alueilla (MRL 103 i §)
- 17) huolehtii kaupungin hulevesijärjestelmän toteuttamisesta asemakaavan mukaisen maankäytön tarpeita vastaavasti (MRL 103 m §)
- 18) hyväksyy hulevesisuunnitelman (MRL 103 l §)
- 19) antaa hulevesimääräykset (MRL 103 j §)
- 20) antaa määräykset kiinteistön omistajille hulevesistä aiheutuvan haitan poistamiseksi (MRL 103 k §)
- 21) osoittaa rajakohdan kunnan ja kiinteistön hulevesijärjestelmän välille sekä antaa hulevesien johtamiseen liittyvät määräykset (MRL 103 g §).
- 22) käyttää tarvittaessa tarkastusoikeuttaan (MRL 183 §)
- 23) toimii jätelain 23 §:n tarkoittamana jätehuoltoviranomaisena
- 24) vähäarvoisten rakennusten ja kiinteistöjen mynnistä kaupunginhallituksen määrittämien periaatteiden mukaisesti valtuuston talousarvion yhteydessä päättämien rajojen puitteissa
- 25) vastaa kiinteistönmuodostamislain ja -asetuksen sekä kiinteistörekisterilain mukaisten tehtävien järjestämisestä
- 26) vastaa Jämsän kaupungin satamien toimintaan, hoitoon ja hallintaan liittyvistä asioista

27) myöntää luvat Jämsän kaupungin satamissa ja sieltä käsin tapahtuvaan kaupalliseen toimintaan

29 § Elinvoimalautakunnan valvontajaoston tehtävät ja erityinen toimivalta

Valvontajaosto toimii kaupungin rakennusvalvontaviranomaisena, kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena, leirintäalueviranomaisena ja maa-aineslain mukaisena lupa- ja valvontaviranomaisena sekä huolehtii rakentamisen ja ympäristönsuojelun neuvontatehtävien asianmukaisesta järjestämisestä.

Ratkaisuvalta:

- 1) ratkaisee ympäristönsuojelulain mukaiset lupa- ja ilmoitusmenettelyn alaiset asiat
- 2) toimii maa-aineslain tarkoittamana lupaviranomaisena
- 3) päättää maasto- ja vesiliikennelain mukaiset asiat, ellei asiaa ole delegoitu viranhaltijan päätettäväksi
- 4) tekee aloitteen luonnonsuojelualueen perustamiseksi kaupungin maalle
- 5) päättää yksityisen omistamalla maalla olevan luonnonmuistomerkin rauhoittamisesta ja rauhoituksen lakkauttamisesta
- 6) myöntää vapautuksen kiinteistölle huleveden johtamisvelvollisuudesta kunnan hulevesijärjestelmään (MRL 103 f §)
- 7) hoitaa vesilaissa kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle säädetyt tehtävät
- 8) toimii maa-aineslain tarkoittamana valvontaviranomaisena
- 9) suorittaa rakennuksen ja sen ympäristön kunnossapitoon liittyvät katselmuksot
- 10) tekee päätöksen ja antaa määräyksen rakennuksen kunnossapitovelvoitteen asettamisesta, purkumääräyksestä, käyttökiellosta ja ympäristön siistimisestä
- 11) tekee päätöksen keskeyttämissä päätöksissä pysyttämisestä
- 12) tekee päätöksen uhkasakon ja teettämishukan asettamisesta sekä uhkasakon tuomitsemisesta ja teettämishukan täytäntöönpanosta
- 13) antaa hallintopakkoasiassa kiellon tai määräyksen ja asettaa ja tuomitsee kieltoa tai määräystä koskevan uhkasakon, teettämishukan, keskeyttämissuhan ja toiminnan kieltämistä koskevan uhan
- 14) tekee päätöksen ojitusta varten tarpeellisen suoja- ja pumpuaseman sijoittamisesta toisen alueelle
- 15) tekee muut valvontajaoston toimialaan kuuluvat katselmuksot ja tarkastukset siltä osin kuin tehtävää ei ole siirretty viranhaltijalle
- 16) käsittelee ja ratkaisee asiat, jotka koskevat jätevesien käsittelyä ja johtamista viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla ja toimii kaupungin toimivaltaisena viranomaisena asiassa, jossa on kysymys talousjätevesien käsittelyvaatimuksista poikkeamisesta
- 17) tekee tarvittaessa ilmoituksen syytteen nostamiseksi (MRL 186 §).
- 18) päättää valvontatoimen maksuista, taksoista ja hinnoitteluperusteista
- 19) toimii muutoksenhakuviranomaisena valvontatoimen viranhaltijapäätöksissä, ellei erityislainsäädännöstä muuta johdu
- 20) hakee muutosta kaupungin puolesta valvontatoimen toimialueella erityislainsäädännön perusteella annettuun ratkaisuun
- 21) vastaa lausuntojen antamisesta valvontatoimen toimialueeseen liittyvissä asioissa, silloin kun lausunnon antaminen ei ole kaupunginhallituksen asia
- 22) päättää valvontatoimen virheellisen laskun poistamisesta, ellei hyvityslaskua voida tehdä
- 23) päättää vahingonkorvauksesta valvontatoimen toiminnasta kaupungin ollessa korvausvelvollinen
- 24) päättää sopimuksista ja niiden valmistelusta, riskiarvioinnista, raportoinnista ja valvonnasta, kaikista alaisista toiminnasta, olipa se säädetty erityislainsäädännön tai yleislain nojalla.
- 25) päättää valvontatoimen toimialueeseen koskevien sopimusten hyväksymisestä ja sopimusten vastuuhenkilöistä.

Elinvoimalautakunnan valvontajaosto voi delegoida alaiselleen viranhaltijalle valvontajaoston tehtäviä.

30 § Liikelaitoksen johtokunnan tehtävät ja toimivalta

Liikelaitoksen tehtävänä on tuottaa toimialansa palvelut pääasiassa Jämsän kaupungille sekä alueella toimiville kaupungin yhteistyökumppaneille. Virallisten yhteyksien ulkopuolella, esim. markkinointitarkoituksissa, voidaan käyttää liikelaitoksissa myös hyväksyttyä toiminimen lyhennettä.

Liikelaitoksen johtajana toimii Jämsän kaupunginhallituksen valitsema liikelaitosjohtaja.

6 Viranhaltijoiden toimivalta

31 § Toimialajohtajien ja liikelaitoksen johtajan yleinen toimivalta

Toimialajohtajat ja liikelaitosjohtajat johtavat ja kehittävät hallintosäännön mukaisesti toimialan toimintaa yhdessä lautakunnan tai liikelaitoksen johtokunnan kanssa kaupungin strategian mukaisesti siten, että hyväksytyt tavoitteet voidaan saavuttaa. Tehtävässään toimialajohtaja ja liikelaitosjohtaja seuraa, raportoi ja informoi toiminnan tuloksia siten, että toimialan toiminnan suunnittelua ja toteutusta voidaan ohjata ja valvoa.

Ratkaisuvalta:

- 1) päättää toimialan tulosalueiden välisestä työnjaosta ja henkilöstön käytöstä ja useampaa toimialan tulosaluetta koskevista hankinnoista talousarvion sitovuusohjeiden rajoissa
- 2) vastaa toimialansa valtionosuuksien ja avustusten sekä ulkopuolisen hanke- tai muun ulkopuolisen rahoituksen hakemisesta
- 3) nimeää Jämsän kaupungin edustajan toimialalta toteutettujen hankkeiden ohjausryhmiin sekä nimeää toimialan edustajan yhteistyö- ja valmistelutyöryhmiin
- 4) päättää toimipaikkojen aukioloajoista toimielimen määrittelemien perusteiden mukaisesti.
- 5) päättää koko toimialaa tai useampaa tulosaluetta koskevista tutkimusluvista ja asiakirjojen luovuttamisesta tutkimustarkoituksiin ottaen huomioon sen, mitä on säädetty asiakirjojen julkisuudesta.
- 6) käyttää puhevaltaa toimielimen puolesta.
- 7) ao. toimialan tai liikelaitoksen toiminimen kirjoittaminen

32 § Liikelaitosjohtaja

Liikelaitosjohtaja toimii liikelaitoksen esittelijänä. Sen lisäksi mitä edellä 32 §:ssä mainitaan liikelaitosjohtajan tehtäviin ja ratkaisuvaltaan kuuluu:

Ratkaisuvalta:

- 1) johtokunnassa käsiteltävien asioiden valmistelu ja toimeenpano
- 2) päättää liikelaitoksen henkilökunnan valinnasta ja sijoittumisesta sekä henkilökunnan tehtävänkuvauksista.
- 3) päättää henkilökunnan palvelusuhteeseen ja työehtoihin liittyvistä asioista kunnallisten virka- ja työehtosopimusten mukaisesti sekä eron myöntämisestä.
- 4) päättää laitoksen hallintaan kuuluvien kiinteistöjen, huonetilojen sekä laitteiden vuokralle antamisesta ja ottamisesta johtokunnan määrittämien periaatteiden mukaisesti.

33 § Tulosaluejohtajan yleinen toimivalta

Tulosalue on kaupungin perustoiminnan vastuutaso. Tulosaluejohtajat ovat vastuussa alaisensa tulosalueen toiminnasta, sen suunnittelusta kaupunkistrategian mukaisesti, tavoitteiden saavuttamisesta ja taloudesta sekä huolehtii, että tulosalueen tehtävät hoidetaan oikea-aikaisesti, taloudellisesti ja tehokkaasti.

Ratkaisuvalta:

- 1) nimeää tulosyksikköjen ja kustannuspaikkojen tulosvastuiset esimiehet
- 2) toimii työnantajan edustajana tulosalueellaan
- 3) päättää tulosalueensa valtionosuuksien sekä muun rahoituksen hakemisen
- 4) tekee tulosalueen tiloja koskevat käyttösopimukset ohjeiden mukaisesti
- 5) päättää tulosalueen sisäisestä työvoiman käytöstä
- 6) päättää tulosalueensa etätyöluvista
- 7) päättää tulosaluetta koskevista hankintasopimuksista sekä irtaimen hankinnasta enintään talousarviossa määrättyyn euromäärään saakka
- 8) päättää tulosalueen hallintaan kuuluvien kiinteistöjen, huonetilojen sekä laitteiden vuokralle antamisesta määriteltujen periaatteiden mukaisesti
- 9) päättää tasearvoltaan alle 10.000 euron arvoisen kaluston myynnistä annettujen ohjeiden mukaisesti
- 10) päättää avustusten jakamisesta toimielimen hyväksymien perusteiden mukaisesti
- 11) päättää tulosalueen ulkopuoliselle tehtävistä töistä ja tuotteista talousarviossa annettujen ohjeiden mukaan
- 12) päättää tulosaluetta koskevista tutkimusluvista ja tulosalueen asiakirjojen luovuttamisesta tutkimustarkoituksiin ottaen huomioon sen, mitä on säädetty asiakirjojen julkisuudesta
- 13) päättää enintään 2.000 euron vahingonkorvauksen myöntämisestä toimialallaan yleisohjeistuksen mukaisesti
- 14) perustaa tulosalueensa alle vuoden pituiset määräaikaiset virat

34 § Tulosyksikön ja kustannuspaikan esimiehen yleinen toimivalta

Tulosyksiköiden johtajat ovat vastuussa alaisensa tulosyksikön toiminnasta, sen suunnittelusta kaupunki-strategian mukaisesti ja taloudesta sekä huolehtii, että tulosyksikön tehtävät hoidetaan oikea-aikaisesti, taloudellisesti ja tehokkaasti.

Ratkaisuvalta:

- 1) toimii työnantajan edustajana yksiköllään
- 2) päättää yksikkönsä valtionosuuksien sekä muun rahoituksen hakemisen
- 3) tekee yksikkönsä tiloja koskevat käyttösopimukset ohjeiden mukaisesti
- 4) päättää yksikköä koskevista hankintasopimuksista sekä irtaimen hankinnasta enintään talousarviossa määrättyyn euromäärään saakka
- 5) päättää kaluston myynnistä annettujen ohjeiden mukaisesti
- 6) päättää avustusten jakamisesta toimielimen hyväksymien perusteiden mukaisesti.
- 7) päättää tulosalueen ulkopuoliselle tehtävistä töistä ja tuotteista talousarviossa annettujen ohjeiden mukaan.

35 § Konsernipalveluiden viranhaltijoiden tehtävät ja toimivalta**35.1 § Kaupunginjohtaja**

Toimi kaupunginhallituksen ja sen alaisten jaostojen esittelijänä.

Ratkaisuvalta:

- 1) päättää toimialojen välisestä työnjaosta ja henkilöstön käytöstä
- 2) vastaa poikkeusolojen ja häiriötilanteiden johtamisesta
- 3) nimeää kaupungin edustajat hankkeiden ohjausryhmiin, mikäli nimeäminen ei kuulu toimialajohtajan yleiseen ratkaisuvalttaan

- 4) päättää kaupunginhallituksen tehtäväalueeseen kuuluvien kiireellisten selvitysten ja lausuntojen antamisesta.

35.2 § Hallintojohtaja

Ratkaisuvalta:

- 1) vastaa valtuuston ja kaupunginhallituksen päätösten hallinnollisesta täytäntöönpanosta
- 2) päättää kaupunginvaltuuston ja -hallituksen asiakirjoja koskevat tietopyynnöt
- 3) päättää hallintopalveluissa perittävistä maksuista ja painotuotteiden hinnoista
- 4) päättää kaupunginhallituksen kannatusilmoituksista ja avustuksista talousarvion puitteissa
- 5) myöntää kaupungin vaakunan käyttöluvut
- 6) päättää tehtäviinsä liittyvien yleisohjeiden antamisesta.

35.3 § Henkilöstöpäällikkö

Ratkaisuvalta:

- 1) työkokemuslisän ja ammattialalisän myöntäminen
- 2) vuosilomaan oikeuttavan palvelusajan hyväksyminen.
- 3) päättää henkilöstöhallintoon liittyvien yleisten soveltamisohjeiden antamisesta
- 4) ratkaisee virka- ja työehtosopimusten soveltamista sekä muiden palvelussuhde-ehtojen soveltamista koskevat asiat
- 5) päättää kaupunkia sitovien virka- ja työehtosopimusten täytäntöönpanosta
- 6) päättää kaupunginhallituksen määrittämässä rajoissa virka- ja työehtosopimusten harkinnanvaraisten määräysten soveltamisesta.

35.4 § Talousjohtaja

Ratkaisuvalta:

- 1) päättää taloudenhoitoon ja rahatoimeen liittyvien ohjeiden antamisesta sekä kassoista
- 2) päättää kaupungin käytössä olevista tileistä ja konsernitilistä ja toimii konsernitilin yhteyshenkilönä
- 3) päättää tilapäisluoton ottamisesta maksuvalmiuden turvaamiseksi
- 4) päättää talousarviolainojen ottamisesta valtuuston hyväksymän talousarvion lainanoton puitteissa
- 5) päättää olemassa olevaa lainakantaa koskevista koron- ja valuutanvaihtosopimuksista enintään talousarviossa olevan lainakannan verran
- 6) päättää konsernitilin luottolimiiteistä 1.000.000 euroon asti, kaupungin provisioista ja tilinkäyttöön oikeutetuista yhtiöistä
- 7) päättää kaupungin omaisuuteen kiinnitettyjen vapaiden panttikirjojen käyttämisestä kaupungille otettavien lainojen ja tilapäisluottojen vakuudeksi
- 8) päättää kaupungin rahavarojen sijoittamisesta kaupunginhallituksen sijoitusohjeiden mukaisesti
- 9) päättää kaupungille annettujen vakuuksien vapauttamisesta silloin kun laina tai muu suoritus on kaupungille tullut
- 10) päättää kaupungin vakuutusmääristä ja omavastuuosuuksista vakuutus sopimuksen puitteissa
- 11) päättää taloushallinnon maksu- ja laskutusperusteista sekä maksuista
- 12) päättää kaupungin kirjanpidon tili- ja kustannuspaikkarakenteesta.

35.5 § Logistikko

- 1) päättää keskitettyjen tavara- ja palveluhankintojen hankintamenettelystä.

35.6 § Matkailu- ja markkinointijohtaja

Ratkaisuvalta:

- 1) vastaa matkailun ja markkinoinnin kehittämisestä
- 2) päättää markkinointitoimenpiteistä ja hankkeista talousarvion puitteissa

36 § Sivistystoimen viranhaltijoiden tehtävät ja toimivalta

36.1 § Sivistystoimenjohtaja

Toimii sivistyslautakunnan esittelijänä.

Ratkaisuvalta:

- 1) päättää opettajan virkaan kuuluvista opetettavista aineista silloin, kun viranhaltija toimii sivistystoimialan yleissivistävän koulutuksen lisäksi opistopalveluissa
- 2) päättää koululaitoksen, esiopetuksen ja opistojen työ- ja loma-ajat
- 3) päättää lukiokoulutuksen työsuunnitelman, siihen sisältyvän opiskeluhuollon suunnitelman ja hyväksyy niiden suunnitelmien arvioinnin
- 4) päättää kaupungin taidekokoelman osien lainaamisesta / vuokraamisesta näyttely- ja tutkimustoimintaa varten

36.2 § Toimistosihteeri (sivistystoimi)

Ratkaisuvalta:

- 1) päättää perusopetuksen ja esiopetuksen oppilaan koulumatkaedusta tai vaihtoehtoisesti majoitusedusta lautakunnan antamien perusteiden mukaisesti, ei kuitenkaan silloin, kun päätös perustuu toimivaltaisen toimielimen tai viranhaltijan antamaan asiantuntijalausuntoon oppilaan opetuksen tarkoituksenmukaisimmista järjestelyistä
- 2) päättää varhaiskasvatuksen maksut säädösten ja annettujen perusteiden ja ohjeiden mukaisesti.

36.3 § Hallintosihteeri (sivistystoimi)

Ratkaisuvalta:

- 1) päättää oppilaan ottamisesta perusopetuslain mukaisessa opetuksessa muuhun kuin asuinpaikan mukaan määrättyyn lähikouluun lautakunnan päättämien perusteiden mukaisesti, ei kuitenkaan silloin, kun päätös perustuu toimivaltaisen toimielimen tai viranhaltijan antamaan asiantuntijalausuntoon oppilaan opetuksen tarkoituksenmukaisimmista järjestelyistä.
- 2) päättää muualla asuvan oppilaan ottamisesta perusopetukseen lautakunnan hyväksymien perusteiden mukaisesti.

36.4 § Aamu- ja iltapäivätoiminnan koordinaattori

Ratkaisuvalta:

- 1) päättää aamu- ja iltapäivätoimintaan hyväksymisestä lautakunnan perusteiden mukaisesti
- 2) sijoittaa aamu- ja iltapäivätoimintaan valitut toimipaikkoihin
- 3) päättää osallistujien ryhmittelystä
- 4) päättää harkintaan perustuvista maksuvapautuksista silloin, kun kysy on lastensuojelullisesta toimenpiteestä ja perheen avoimuuden tukitoimenpiteestä.
- 5) päättää alennuksen myöntämisestä lautakunnan päättämästä taksasta silloin, kun se perustuu muutoksiin huoltajan elatusvelvollisuudesta, toimeentuloedellytyksissä tai jos alentamiseen liittyy huollollisia näkökohtia.

36.5 § Taloussihteeri (sivistystoimi)

Ratkaisuvalta:

- 1) päättää sivistystoimialan tiloja koskevien maksuvapautusten myöntämisestä hyväksytyjen perusteiden mukaisesti
- 2) päättää iltapäivätoiminnan tulorajan perustuvasta maksuvapautuksesta sivistyslautakunnan päättämien perusteiden mukaisesti
- 3) päättää uimahallin käyttösopimukset annettujen perusteiden ja ohjeiden mukaisesti.

36.6 § Varhaiskasvatusjohtaja

Ratkaisuvalta:

Sen lisäksi, mitä tulosalueen esimiehen tehtävistä muualla tässä hallintosäännössä on määrätty, varhaiskasvatusjohtajan ratkaisuvaltaan kuuluu

- 1) päättää varhaiskasvatusmaksujen poistamisesta tai alentamisesta asiakasmaksulain mukaisesti
- 2) päättää varhaiskasvatuspaikkojen osto- ja myyntisopimukset ja valvoo tämän johdosta toiminnan lainmukaisuutta
- 3) valvoo yksityistä ilmoituksenvaraista varhaiskasvatuspalvelua
- 4) päättää esiopetuksen järjestelyistä lautakunnan määrittämien periaatteiden mukaisesti ja jakaa esiopetuksen resurssin toimipisteiden kesken hyväksytyjen perusteiden mukaisesti
- 5) päättää vammaisen tai muun erityistä tukea tarvitsevan lapsen oikeudesta saada maksutta varhaiskasvatukseen osallistumisen edellyttämät tulkitsemis- ja avustajapalvelut, muut ostopalvelut sekä erityiset apuvälineet
- 6) päättää vammaisen lapsen oikeudesta saada maksuton kuntouttava varhaiskasvatus, mikäli lapselle on vahvistettu kuntouttava varhaiskasvatus kehitysvammaisten erityishuoltolain perusteella
- 7) päättää muiden kuin pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin kuuluvien esiopetuksessa olevien oppilaiden koulumatkaetuudesta tai vaihtoehtoisesti majoitusedusta silloin, kun päätös perustuu toimivaltaisen toimielimen tai viranhaltijan antamaan asiantuntijalausuntoon
- 8) päättää perusteista, joilla varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen otetaan silloin, kun lapsen kotipaikka ei ole Jämsän kaupunki
- 9) päättää varhaiskasvatuksen aluekohtaisista varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmista ja hyväksyy niiden arvioinnin.
- 10) Päättää lapselle annettavasta tehostetusta tai erityisestä tuesta ja muista tukipalveluista sekä näiden päätösten purkamisesta

36.7 § Varhaiskasvatuksen aluepäällikkö

Ratkaisuvalta:

Sen lisäksi, mitä tulosyksikön esimiehen tehtävistä muualla tässä hallintosäännössä on määrätty, varhaiskasvatuksen alue-esimiehen ratkaisuvaltaan kuuluu

- 1) päättää lapsen varhaiskasvatukseen ottamisesta ja ryhmään sijoittamisesta
- 2) päättää lapsen ottamisesta esiopetukseen silloin kun esiopetus järjestetään osana varhaiskasvatusta
- 3) kohtien 1-2 osalta, lapsen kotipaikan ollessa muu kuin Jämsän kaupunki päättää lapsen varhaiskasvatukseen ottamisesta ja esiopetukseen ottamisesta varhaiskasvatusjohtajan antamien ohjeiden mukaisesti
- 4) päättää perhepäivähoitajan hoitopaikkojen lukumäärän varaamisesta, lisäämisestä ja irtisanomisesta
- 5) päättää johtamansa alueen tilojen käyttövuoroista

36.7.1 § Varhaiskasvatuksen pedagoginen asiantuntija

- 1) päättää henkilökohtaisen opetuksen järjestämisestä koskevan suunnitelman ja sen päivityksen sisällöstä kuultuaan varhaiskasvatuksen erityisopettajaa

36.8 § Toimistosihteeri (varhaiskasvatus-, liikunta-, nuoriso- ja kulttuuripalvelut)

Ratkaisuvalta:

Päättää varhaiskasvatuksen maksut säädösten ja annettujen perusteiden ja ohjeiden mukaisesti.

36.9 § Johtava rehtori

Ratkaisuvalta:

Sen lisäksi, mitä tulosalueen esimiehen tehtävistä ja oppilaitoksen rehtorin tehtävistä muualla tässä hallintosäännössä on määrätty, johtavan rehtorin ratkaisuvaltaan kuuluu

- 1) jakaa perusopetuksen koulukohtaisen tuntikehyksen ja kasvatuksen ja opetuksen tukipalvelujen resurssin eri yksiköiden kesken
- 2) jakaa aamu- ja iltapäivätoiminnan resurssin toimipisteiden kesken
- 3) hyväksyy koulukohtaiset opetussuunnitelmat
- 4) päättää yksittäisten koulujen lukuvuosisuunnitelmat, niihin sisältyvät aamu – ja iltapäivätoiminnan ja opiskeluhuollon suunnitelmat sekä hyväksyy niiden arvioinnin
- 5) päättää aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämiseen liittyvän avustuksen myöntämisestä ja/tai ostopalvelusopimuksen tekemisestä sekä valvoo tämän johdosta toiminnan lainmukaisuutta
- 6) päättää koulunjohtajien ja rehtoreiden lukuvuosittaisesta opetusvelvollisuuden kohdentumisesta
- 7) päättää virkaan kuuluvista opetettavista aineista silloin, kun opettaja toimii johtavan rehtorin johtamalla tulosalueilla
- 8) päättää virka-apulaisrehtorin valinnasta
- 9) rajoittaa opetuksen julkisuutta
- 10) päättää oppilaitoksen stipendien jaosta opettajakuntaa kuultuaan
- 11) päättää opiskelijan ottamisesta lukioon
- 12) päättää lukioasetuksen mukaisesta luvan antamisesta opintojen suorittamiseen opetukseen osallistumatta
- 13) päättää valitun aineen tai oppimäärän vaihtamisesta toiseen tai ylimääräisenä valitun aineen opiskelun lopettamisesta
- 14) päättää lukiolain mukaisesta uskonnon ja elämänskatsomustiedon opetuksesta sekä vapautuksesta korvaavaan opetukseen osallistumisesta opiskelijalta, joka ei osallistu uskonnon tai elämänskatsomustiedon opetukseen
- 15) päättää opetuksen järjestämisestä poikkeuksellisesti enintään lukuvuoden ajaksi
- 16) päättää lukioasetuksen mukaisesta luvan antamisesta opintojen suorittamiseen opetukseen osallistumatta
- 17) päättää lukiolain mukaisesti muualla suoritettujen opintojen hyväksi lukemisesta
- 18) päättää lukiolain mukaisen luvan myöntämisestä lukion suoritusajan pidennykseen
- 19) päättää lukiolain mukaisista erityisistä opetusjärjestelyistä
- 20) erityisopetuksen yhteydessä annettavista kuntoutuksesta, opetukseen liittyvistä kehittämis-, ohjaus ja tukitehtävistä, muista ostopalveluista sekä erityisistä apuvälineistä
- 21) päättää lukiolain mukaisten opiskelijahuollon palveluista
- 22) päättää muun henkilön kuin lukion opiskelijan oikeudesta ylioppilastutkinnon suorittamiseen
- 23) päättää ylioppilastutkintoon osallistumisen edellytyksistä
- 24) päättää kirjallisen varoituksen antamisesta opiskelijalle

- 25) antaa lukioasetuksen mukaisesti opettajaa kuultuaan ero- tai päättötodistuksen sekä todistuksen yhden tai useamman oppiaineen oppimäärän
- 26) päättää lukion opiskelijan toteamisesta eronneeksi
- 27) päättää johtamansa oppilaitoksen tilojen yksittäisvuorot ja luokkatilojen vakiovuorot
- 28) tehdä päätös lukiolain mahdollistamasta koulutuspalveluiden hankkimisesta koulun ulkopuolelta ja valvoo palvelun lainmukaisuutta
- 29) jakaa lukiokoulutuksen koulukohtaisen tuntikehyksen hyväksytyjen perusteiden mukaisesti
- 30) päättää tulosalueensa sisällä opetushenkilöstön opetettavat aineet.
- 31) päättää perusopetuksen valmistavan opetuksen ja lisäopetuksen järjestämisestä sekä perusopetuksen järjestämisestä muille kuin oppivelvollisille sekä näiden opetusryhmien muodostumisesta
- 32) päättää äidinkielenä opetettavan muun kuin suomen, ruotsin tai saamen kielen.
- 33) päättää oppivelvollisuuslain perusteella tehtävästä oppilaaksiotosta Jämsän kaupungin ylläpitämään perusopetukseen tai muuhun Jämsän kaupungin ylläpitämään oppivelvollisuuslain 4 §:ssä tarkoitettuun koulutukseen silloin, kun oppilas ei ole suorittanut perusopetuksen oppimäärää lukuvuoden päättyessä sinä kalenterivuonna, jona hän täyttää 17 vuotta
- 34) päättää oppivelvollisuuslain mukaisesti asuinkunnan puolesta oppivelvolliselle opiskelupaikan osoittamisesta
- 35) päättää oppivelvollisuuslain mukaisesti oppivelvollisen hakemuksesta tapahtuvan oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttämisestä, kun keskeyttäminen tapahtuu OpVL § 4:n mukaisessa Jämsän kaupungin ylläpitämässä oppilaitoksessa
- 36) päättää oppivelvollisuuslain mukaisesti oppivelvollisen hakemuksesta tapahtuvasta oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttämisestä, kun päätöksentekijänä on oppivelvollisen asuinkunta
- 37) päättää oppivelvollisuuslain mukaisesti oppivelvollisen eronneeksi katsomisesta, jos oppivelvollinen on aloittanut uudet opinnot. Oma eroamisilmoitus voidaan hyväksyä vain, jos oppivelvollinen on aloittanut uudet opinnot
- 38) päättää oppivelvollisuuslain mukaisesti majoituskorvauksen myöntämisestä oppivelvolliselle
- 39) päättää oppivelvollisuuslain mukaisesti matkakorvauksen myöntämisestä oppivelvolliselle
- 40) päättää oppivelvollisuuslain mukaisesti koulutuksen maksuttomuuden pidentäminen
- 41) Päättää oppivelvollisuuslain mukaisesti opiskelijan sitä pyytäessä
  - 16.1 § maksuttomasta koulutuksesta
  - 16.4 § ilman hakemusta tehtävästä maksuttomuuden pidennyksestä
  - 17.1. § oppimateriaalien, työvälineiden, -asujen ja -aineiden maksuttomuudesta
  - 17.2 § tarkoitetuista maksuista

36.10 § Kehittämispäällikkö-opistojen rehtori

Ratkaisuvalta:

- 1) rajoittaa opetuksen julkisuutta
- 2) päättää oppilaitoksen stipendien jaosta opettajakuntaa kuultuaan
- 3) päättää opiskelijan ottamisesta taiteen perusopetuslain mukaiseen opetukseen
- 4) päättää musiikkiopistossa opiskeltavan instrumentin vaihtamisesta toiseen, sivuainevalinnoista sekä opintojen keskeyttämisestä enintään yhdeksi lukuvuodeksi kerrallaan
- 5) antaa taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaisen tutkintotodistuksen
- 6) päättää taiteen perusopetuksessa sekä työväenopistossa opiskelijan opiskelupaikan epäämisestä
- 7) päättää johtamiensa oppilaitosten tilojen yksittäisvuorot sekä luokkatilojen vakiovuorot
- 8) päättää musiikkiopiston sekä työväenopiston lukuvuosi- ja työsuunnitelmat ja hyväksyy niiden arvioinnin
- 9) liiketaloudellisin perustein tapahtuvan maksullisen tilauskoulutuksen sekä yksittäisten koulutusten taksoista päättäminen liiketaloudellisin perustein

- 10) kurssimaksuista kokonaan tai osittain vapauttamisesta päättäminen milloin perusteena on opinto-seteleihin perustuva päätös
- 11) päättää opistojen sisällä opetushenkilöstön opetettavat aineet
- 12) päättää taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaisen opiskelijavalinnan sekä tutkintojen järjestelyistä

36.11 § Kirjastopalvelupäällikkö

Ratkaisuvalta:

- 1) päättää kotiin annettavan kirjastopalvelun myöntämisestä sivistyslautakunnan vahvistamien periaatteiden mukaisesti
- 2) päättää kirjastoauton reittiakataulusta
- 3) päättää aineistovalinnan periaatteet
- 4) päättää toimipisteen tilapäisestä sulkemisesta
- 5) päättää kirjastokohtaisen käyttökiellon määräämisestä asiakkaalle enintään 30 päivän ajaksi.

36.12 § Vapaa-aikapalvelupäällikkö

Ratkaisuvalta:

- 1) perusopetuksen ja lukiokoulutuksen liikuntatilojen vakiovuoroista päättäminen
- 2) päättää liiketaloudellisin perustein tapahtuvista yksittäisistä uimahallin tilauspalvelujen maksuista
- 3) päättää Liikennepuiston vuokrahinnoista ja alueelle myytävien mainospaikkojen maksuista
- 4) myöntää nuoriso- ja liikuntapalvelujen avustukset
- 5) päättää toimipisteen tilapäisestä sulkemisesta.
- 6) päättää koulujen yhteydessä olevien liikuntatilojen vuokrauksesta koulutyön ulkopuolisena aikana.
- 7) päättää sisäliikuntapaikkojen ja uimahallin käyttökiellon määräämisestä asiakkaalle enintään 30 päivän ajaksi

36.13 § Kulttuurisihteeri

Ratkaisuvalta:

- 1) päättää museaalisen aineiston osien lainaamisesta/vuokraamisesta näyttely- ja tutkimustoimintaan
- 2) yksittäisten museaalisten lahjoitusten vastaanottamisesta päättäminen
- 3) päättää Galleria Kivipankin käyttövuoroista
- 4) myöntää kulttuuripalvelujen avustukset

36.14 § Perusopetuksen rehtori

Ratkaisuvalta:

- 1) rajoittaa opetuksen julkisuutta
- 2) päättää oppilaitoksen stipendien jaosta opettajakuntaa kuultuaan
- 3) päättää oppilaan ottamisesta perusopetukseen ja oppilaan opetusryhmästä, ellei tässä hallintosäännössä muuta mainita
- 4) päättää muussa kuin kouluopetuksessa olevan oppivelvollisen opetuksen järjestämisestä sekä valvoo oppilaan edistymistä
- 5) päättää valitun aineen tai oppimäärän vaihtamisesta toiseen tai ylimääräisenä valitun aineen opiskelun lopettamisesta
- 6) päättää perusopetuslain mukaisesta uskonnon ja elämänkatsomustiedon opetuksesta sekä vapautuk-

sesta korvaavaan opetukseen osallistumisesta oppilaalta, joka ei osallistu uskonnon tai elämäntieteen opetukseen

- 7) päättää opetuksen järjestämisestä poikkeuksellisesti enintään lukuvuoden ajaksi
- 8) päättää poikkeuksellisesta oppilaan siirtämisestä vuosiluokalta toiselle
- 9) päättää perusopetuslain mukaisista erityisistä opetusjärjestelyistä enintään lukuvuoden ajaksi
- 10) erityisopetuksen yhteydessä annettavista kuntoutuksesta, opetukseen liittyvistä kehittämis-, ohjaus ja tukitehtävistä, muista ostopalveluista sekä erityisistä apuvälineistä
- 11) päättää kirjallisen varoituksen antamisesta oppilaalle
- 12) antaa perusopetusasetuksen mukaisesti opettajaa kuultuaan ero- tai päättötodistuksen sekä todistuksen yhden tai useamman oppiaineen oppimäärän suorittamisesta oppilaalle
- 13) päättää oppivelvollisen oikeudesta olla osallistumatta perusopetuslain mukaiseen opetukseen yli viikon ja enintään lukuvuoden pituiseksi ajaksi
- 14) päättää johtamansa oppilaitoksen tilojen yksittäisvuorot ja luokkatilojen vakiovuorot.
- 15) päättää oppivelvollisuuslain mukaisesti oppivelvollisen hakemuksesta tapahtuvan oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttämisestä, kun keskeyttäminen tapahtuu perusopetuksen järjestäjän ylläpitämässä oppilaitoksessa.

36.14 A § perusopetuksen rehtori (421 001)

- 1) Päättää perusopetuksen koulumatkaedusta tai vaihtoehtoisesti majoitusedusta silloin, kun päätös perustuu toimivaltaisen toimielimen tai viranhaltijan antamaan asiantuntijalausuntoon oppilaan opetuksen tarkoituksenmukaisimmista järjestelyistä.

36.14 B § perusopetuksen apulaisrehtori (421 338)

- 1) Päättää perusopetuksen oppilaan lähikoulusta tai toissijaisesta koulupaikasta, kun päätös perustuu toimivaltaisen toimielimen tai viranhaltijan antamaan asiantuntijalausuntoon oppilaan opetuksen tarkoituksenmukaisimmista järjestelyistä.
- 2) Päättää oppilaan erityisen tuen järjestämisestä, pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin kuulumisesta sekä näiden päätösten purkamisesta.
- 3) Päättää lapsen oikeudesta aloittaa koulunkäynti vuotta säädettyä aikaisemmin tai myöhemmin.
- 4) Päättää perusopetuslain mukaisista yli lukuvuoden mittaisista erityisistä opetusjärjestelyistä.

36.14 C § perusopetuksen apulaisrehtori (421 426)

- 1) Päättää koulunkäynti- ja vapaa-aikaohjaajan valinnasta

36.15 § Opettaja

Ratkaisuvalta:

Päättää oppivelvollisen oikeudesta olla osallistumatta perusopetuslain mukaiseen opetukseen ja oppilaan opiskelun järjestämisestä enintään viikon pituiseksi ajaksi.

37 § Elinvoimatoimen viranhaltijoiden tehtävät ja toimivalta

37.1 § Elinvoimajohtaja

Toimii elinvoimalautakunnan esittelijänä niiltä osin, kun se ei kuulu kaupungininsinöörin ratkaisultaan. Kaupungininsinöörin ollessa estynyt, esittelee asiat tämän sijaisena.

Ratkaisuvalta:

- 1) lautakunnan hallinnassa olevien rakennusten purkaminen
- 2) päättää öljyvahinkojen jälkitorjunnasta Jämsän kaupungin alueella
- 3) toimii asuntotuotantolain ja aravalain ym. asuntolainsäädännön mukaisena kaupungin asuntotoimen vastaavana viranhaltijana
- 4) ilmoitusten ja tiedonantojen kiinnittäminen lautakunnan hallinnassa olevaan omaisuuteen, mainosten yms. asettaminen liikenneväylälle tai muulle yleiselle alueelle sekä ratkaisuvallan siirtäminen tämän kohdan mukaisissa asioissa tulosalueen esimiehelle
- 5) päättää yhdistyksille annettavista vuotuisista työllistämisavustuksista

37.2 § Maanmittausinsinööri**Ratkaisuvalta:**

- 1) osoitemerkinnästä päättäminen (MRA 84 §)
- 2) päättää kaupungin metsästyssopimuksista
- 3) antaa MRA 57 §:n ja rakennusjärjestyksen 5.1. kohdan mukaisen naapurin suostumuksen rakentamattomien tonttien ja puistojen osalta

37.3 § Maankäyttöinsinööri 1**Ratkaisuvalta:**

- 1) toimii MRL 20 §:n mukaisena kaupungin kaavoittajana
- 2) päättää asemakaavan laatimisesta ja muuttamisesta perittävästä korvauksesta (MRL 59 §)
- 3) päättää asemakaavan ja tonttijaon laatimisesta ja muuttamisesta aiheutuvista kustannuksista (MRL 59 §, 82 §)
- 4) antaa kaupungin lausunnon KML 33 §:ssä tarkoitetussa asiassa
- 5) päättää luovutettavan paikkatieto- ja kartta-aineiston luovutushinnoista.
- 6) päättää erillisestä tonttijakojen hyväksymisestä, muuttamisesta ja kumoamisesta MRL 79 § ja 80 § mukaisesti

37.4 § Maankäyttöinsinööri 2**Ratkaisuvalta:**

- 1) rakennustonttien myymistä ja vuokraamista koskevat asiat sekä tonttien takaisin ostaminen valtuuston vahvistamien yleisten perusteiden mukaisesti
- 2) maanvaihto valtuuston vahvistamien yleisten perusteiden mukaisesti
- 3) päättää asemakaavan mukaisten katualueiden haltuunottamisesta sekä haltuunottoon liittyvien vähäisten korvausten maksamisesta (max 2000 €)
- 4) lautakunnan hallintaan kuuluvien alueiden, lukuun ottamatta katu- ja torialueita ja niihin kuuluvien laitteiden vuokralle tai muutoin käytettäväksi luovuttaminen enintään viideksi vuodeksi kerrallaan
- 5) alueen vuokralle ottaminen enintään viiden vuoden ajaksi kerrallaan yhdyskuntatoimen tarpeisiin
- 6) lautakunnan hallintaan kuuluvien vähäisten (alle 100 m²) alueiden käyttöoikeuksien luovuttaminen toistaiseksi
- 7) pidennyksen myöntäminen luovuttamiensa tonttien ja muiden alueiden rakentamisvelvollisuuden täyttämistä enintään kahdeksi vuodeksi
- 8) päättää asemakaavan ja tonttijaon toteuttamista varten tarvittavista vähäisistä kiinteistökaupoista valtuuston vahvistamien periaatteiden mukaisesti, tai yleisten alueiden hankinnasta, kuitenkin kauppahinnaltaan enintään 3.000 euroa.

- 9) antaa ilmoituksen kaupungin etuosto-oikeuden käyttämättä jättämisestä
- 10) päättää metsätilojen hakkuu-, myynti-, ym. hoitotoimenpiteistä kaupunginhallituksen hyväksymän metsänhoitosuunnitelman mukaisesti.
- 11) kiinteistötoimitusten hakeminen pois lukien kadut ja muut yleiset alueet
- 12) edustaa kaupunkia tai määrää kaupungin muun edustajan kiinteistö- ja lunastustoimituksiin
- 13) päättää kaupungin vuokratonteille myönnettävistä puunkaatoluvista

37.5 § Kaupungininsinööri

Toimii elinvoimalautakunnan esittelijänä teknisten palvelujen (tilapalvelut, kunnallistekniset palvelut ja investointihankkeet) osalta.

Ratkaisuvalta:

- 1) päättää lautakunnan hallintaan kuuluvien katu- ja torialueiden ja niihin kuuluvien laitteiden vuokralle tai muutoin käytettäväksi luovuttamisesta enintään viideksi vuodeksi kerrallaan
- 2) päättää yleisten alueiden työmaiden puuston poistamisesta
- 3) päättää liikenteenohjauslaitteiden asettamisesta ja liikennejärjestelyistä
- 4) päättää maa-ainesten myymisestä
- 5) antaa kaupungin lausunnot yksityisteiden valtionavustushakemuksiin
- 6) päättää johtojen ja muiden vastaavien laitteiden, esim. muuntamot/ puistomuuntamot, sijoittamisesta lautakunnan hallintaan kuuluville alueille ja rakennuksiin
- 7) antaa MRA 57 §:n ja rakennusjärjestyksen 5.1. kohdan mukaisen naapurin suostumuksen katualueen kyseessä ollen.
- 8) kiinteistötoimitusten hakeminen katujen ja muiden yleisten alueiden osalta.
- 9) toimii Jämsän kaupungin satamaviranomaisena

37.6 § Katumestari

Ratkaisuvalta:

- 1) päättää katujen kunnossa ja puhtaanapitoa haittaavien sekä hylätyksi katsottavien ajoneuvojen siirtämisestä
- 2) päättää yksityisteiden kunnossapidon kaupungin avustusten myöntämisestä vahvistettujen maksuperusteiden mukaisesti ja yksityisteiden rakentamisen ja peruskorjauksen avustamisesta 8.500 euroon saakka sekä kaupungin omana työnä tehtävien yksityisteiden tienpitotöistä päättäminen.

37.7 § Kaupunginpuutarhuri

1. päättää lautakunnan hallintaan kuuluvien ulkoliikuntapaikkojen vakiovuoroista
2. päättää venepaikkojen vuokraamisesta kaupungin venesatamasääntöjen mukaisesti
3. päättää asemakaava-alueella kaupungin omistamien metsien raivaus- ja harvennuslupien myöntämisestä kuntalaisille

37.8 § Tilapalvelupäällikkö

Ratkaisuvalta:

- 1) päättää lautakunnan hallinnassa olevien rakennusten, toimitilojen ja asuntojen vuokrat ja käyttökorvaukset sekä rakennusten ja toimitilojen luovuttamisen käyttöön
- 2) päättää kaupungin käyttöön tulevien vähäarvoisten toimitilojen vuokraamisesta ulkopuolisilta kaupunginhallituksen määräämissä rajoissa
- 3) edustaa kaupunkia tilapalveluiden hallinnoimien osakkeiden osalta kiinteistö/asunto-osakeyhtiöiden vuosikokouksissa

- 4) antaa MRA 57 §:n ja rakennusjärjestyksen 5.1. kohdan mukaisen naapurin suostumuksen kaupungin hallinnoimien rakennettujen kiinteistöjen osalta
- 5) rakennuksen vuokralle ottaminen enintään viiden vuoden ajaksi kerrallaan yhdyskuntatoimen tarpeisiin.

37.9 § Johtava rakennustarkastaja

Toimii valvontajaoston esittelijänä maankäyttö- ja rakennuslain mukaisissa asioissa.

Ratkaisuvalta:

- 1) toimii MRL:n 21 §:n mukaisena kaupungin rakennustarkastajana
- 2) hyväksyy vastaavan työnjohtajan ja erityisalan työnjohtajan sekä tarvittaessa peruuttaa vastaavan työnjohtajan hyväksynnän (MRL 122 §)
- 3) ratkaisee rakennusluvan, toimenpideluvan, purkamisluvan, maisematyöluvan ja käsittelee ja tekee päätöksen ilmoitusmenettelyn ilmoituksesta (MRL 129 § ja 130 §)
- 4) myöntää jatkoajan luvan voimassaololle ja aloittamiselle (MRL 143 §)
- 5) ratkaisee luvan rakennustyön tai toimenpiteen suorittamiseen osaksi tai kokonaan ennen kuin lupa tai toimenpide on saanut lainvoiman sekä määrittää vakuuden (MRL 144 §)
- 6) tekee päätöksen rakennuttajavalvonnasta, asian-tuntijatarkastuksesta ja tarvittaessa ulkopuolisesta tarkastajasta (MRL 151 §)
- 7) tekee päätöksen rakennusrasitteen perustamisesta, poistamisesta ja muuttamisesta (MRL 158 §)
- 8) tekee päätöksen asemakaavassa edellytetyn rasitteen perustamisesta (MRL 159 §).
- 9) tekee päätöksen yhdyskuntateknisen laitteen sijoittamisesta, muuttamisesta ja poistamisesta (MRL 161 § ja 162 §)
- 10) tekee päätöksen kiinteistöjen yhteisjärjestelystä (MRL 164 §)
- 11) tekee päätöksen luonnollisen vedenjuoksun haitan korjaamisesta ja poistamisesta (MRL 165 §)
- 12) tekee päätöksen ja valvoo korttelialueen järjestelyjä (MRL 167 §)
- 13) tekee päätöksen kehotuksesta kevyen rakennelman ja pienen laitoksen poistamisesta (MRL 168 §)
- 14) tekee päätöksen kehotuksesta rakennustyön loppuunsaattamisesta (MRL 170 §)
- 15) tekee päätöksen vähäisestä poikkeuksesta rakennuslupa-asian yhteydessä (MRL 175 §)
- 16) ratkaisee rakennusluvan tilapäiselle rakennukselle (MRL 176 §)
- 17) tekee päätöksen rakennustyön tai muun toimenpiteen keskeyttämiseksi (pysyttäminen valvontajaostolla) (MRL 180 §)
- 18) suorittaa rakennustuotteiden käytön seuranta kunnassa (MRL 181 §)
- 19) tekee päätöksen telekaapelisuunnitelmasta (viestintämarkkinalaki 106 §)
- 20) tekee päätöksen postilaatikkojen sijoittamisesta ja korvausvelvollisuudesta (postipalvelulaki 23 §)
- 21) ratkaisee suunnittelutarvealueella, kaavoitusta kuultuaan, rakennuslupamenettelyn yhteydessä rakennusluvan erityiset edellytykset, milloin kyseessä on korvaava rakentaminen tai olemassa olevan rakennuspaikan täydennysrakentaminen.

Johtava rakennustarkastaja voi edelleen siirtää ratkaisuvalltaa alaiselleen henkilöstölle.

37.10 § Ympäristöpäällikkö

Toimii valvontajaoston esittelijänä ympäristösuojelu- ja maa-aineislain mukaisissa asioissa.

37.11 § Rakennustarkastaja

Ratkaisuvalta:

- 1) tekee päätöksen rakennustyön tai muun toimenpiteen keskeyttämiseksi (pysyttäminen valvontajaostolla) MRL 180 §

- 2) suorittaa rakennustuotteiden käytön seuranta kunnassa MRL 181 §.

37.12 § Tarkastusinsinööri

Ratkaisuvalta:

- 1) tekee päätöksen rakennustyön tai muun toimenpiteen keskeyttämiseksi (pysyttäminen valvontajaostolla) MRL 180 §
- 2) suorittaa rakennustuotteiden käytön seuranta kunnassa MRL 181 §.

37.13 § Hallintosihteeri (Valvontatoimi)

Ratkaisuvalta:

- 1) rakennustyön ja maa-aineslupien valvonnasta aiheutuvien vahvistettujen taksojen mukaisten maksujen määrääminen.
- 2) maa-aines- ja ympäristölupien vakuuksien hyväksyminen
- 3) MRL 144 §:n mukaisten aloittamisoikeutta koskevien vakuuksien hyväksyminen.

38 § Toimivallan edelleen siirtäminen

Viranhaltija, jolle toimivaltaa on edelleen siirretty, ei voi enää siirtää toimivaltaa edelleen.

39 § Toimivalta päättää asiakirjan antamisesta

Kaupunginvaltuuston ja –hallituksen asiakirjoja koskevat tietopyynnöt ratkaisee hallintojohtaja. Toimielin voi päättämässään laajuudessa siirtää asiakirjan antamista koskevaa viranomaisen ratkaisuvaltaansa alaiselle viranhaltijalle.

40 § Asian ottaminen kaupunginhallituksen käsiteltäväksi

Asian ottamisesta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi voi päättää kaupunginhallitus, kaupunginhallituksen puheenjohtaja ja kaupunginjohtaja.

41 § Asian ottaminen lautakunnan/liikelaitoksen käsiteltäväksi

Asia voidaan kuntalain 92 §:n mukaisesti ottaa lautakunnan/liikelaitoksen käsiteltäväksi, jollei ole ilmoitettu asian ottamisesta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi. Asian ottamisesta lautakunnan/liikelaitoksen käsiteltäväksi voi päättää toimielimen ja sen puheenjohtajan lisäksi toimielimen esittelijä.

42 § Ottokelpoisen päätöksen ilmoittaminen

Kaupunginhallituksen alaisen viranomaisen on ilmoitettava kaupunginhallitukselle tekemistään ottokelpoisista päätöksistä lukuun ottamatta sellaisia asioita tai asiaryhmiä, joista kaupunginhallitus on päättänyt, ettei se käytä otto-oikeuttaan.

Lautakunnan ja liikelaitoksen johtokunnan alaisen viranomaisen on ilmoitettava lautakunnalle tekemistään ottokelpoisista päätöksistä lukuun ottamatta sellaisia asioita tai asiaryhmiä, joista lautakunta tai liikelaitoksen johtokunta on ilmoittanut, ettei se käytä otto-oikeuttaan.

Ilmoitus on tehtävä seitsemän päivän kuluessa pöytäkirjan tarkastamisesta. Jos pöytäkirjaa ei tarkasteta, määräaika lasketaan pöytäkirjan allekirjoittamisesta. Ilmoitus tehdään sähköisesti kaupunginhallituksen (ja lautakunnan) puheenjohtajalle ja esittelijälle.

Päätökset niissä asioissa, joista ei tarvitse ilmoittaa, voidaan otto-oikeuden estämättä panna täytäntöön, jollei yksittäistapauksessa ole ilmoitettu asian ottamisesta kaupunginhallituksen (tai lautakunnan) käsiteltäväksi.

7 Toimivalta henkilöstöasioissa

43 § Kaupunginhallituksen yleistoimivalta henkilöstöasioissa

Niistä virkasuhteeseen ja viranhaltijaan liittyvistä asioista, joista on säädetty kunnallisesta viranhaltijasta annetussa laissa tai muussa laissa, päättää kaupunginhallitus, ellei laissa ole toisin säädetty tai hallintosäännössä taikka muussa johtosäännössä muuta määrätty.

44 § Viran perustaminen ja lakkauttaminen sekä virkanimikkeen muuttaminen

Viran perustamisesta ja lakkauttamisesta, yli vuoden pituisten määräaikaisten virkojen perustamisesta sekä palvelussuhdelajin muuttamisesta ja nimikemuutoksista päättää kaupunginhallituksen henkilöstöjaosto.

Taloussuunnitelman hyväksymisen yhteydessä esitetään henkilöstösuunnitelma kaupunginvaltuustolle. Kaikki Jämsän kaupungin virat ja toimet ovat yhteisiä virkoja ja toimia, joiden toimipaikka voi muuttua tarpeen mukaan.

45 § Kelpoisuusvaatimukset

Viran tai toimen täyttävä viranomainen vahvistaa ao. tehtävän edellyttämät kelpoisuusvaatimukset, ellei erityislainsäädännössä ole muuta säädetty tai määrätty. Mikäli viranhaltijan tai työntekijän työhön ottaminen kuuluu viranhaltijan toimivaltaan, ylempi, monijäseninen toimielin vahvistaa kelpoisuusehdot. Päätös on tehtävä ennen kuin virka tai toimi julistetaan haettavaksi. Viran, johon kaupunginvaltuusto valitsee viranhaltijan, kelpoisuusehdot määrittelee kuitenkin kaupunginhallitus.

46 § Tehtäväkuvaukset

Henkilöstön tehtävänkuvat vahvistaa ao. esimies. Kelpoisuusehtojen määrittämisen osalta noudatetaan 48 § määräyksiä.

Tehtävänkuvaukset tarkistetaan kehityskeskustelun yhteydessä ja muutoinkin tarpeen vaatiessa.

47 § Haettavaksi julistaminen

Viran haku

Viran julistaa haettavaksi se, jonka tehtävänä on valita viranhaltija avoinna olevaan virkaan. Viran, johon kaupunginvaltuusto valitsee viranhaltijan, julistaa kuitenkin haettavaksi kaupunginhallitus.

Vapautuvien sekä uusien virkojen ja toimien täyttäminen vaatii kaupunginhallituksen täyttöluvan.

Työsuhteinen henkilö voidaan siirtää toiminnan uudelleen järjestelyyn tai muun perustellun syyn vuoksi ilman hakumenettelyä virkaan, mikäli hän täyttää viran tai toimen kelpoisuusehdot tai hänen työhönsä kuuluneet tehtävät lakkaavat tai ne siirretään pääosin virkaan.

Hakumenettelyssä hakuaika on vähintään 14 päivää hakuilmoituksen julkistamispäivästä lukien.

Hakemus ja sen täydentäminen

Virkaa tai työsuhteista tehtävää tulee hakea hakuilmoituksessa ilmoitetun sähköisen rekrytointijärjestelmän kautta ennen hakuajan päättymistä.

48 § Palvelussuhteeseen ottaminen

Henkilöstövalinnat

Toistaiseksi ja yli vuoden määräaikaiseen palvelussuhteeseen tulevien viran- ja toimenhaltijoiden valinnoista päätetään seuraavasti:

Kaupunginvaltuusto:

- kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus:

- hallintojohtaja
- talousjohtaja
- elinvoimajohtaja
- sivistystoimenjohtaja
- liikelaitosjohtaja
- enintään 6 kk:n ajaksi valittava kaupunginjohtajan sijainen

Kaupunginjohtaja:

- kaupunginjohtaja päättää enintään 12 kk:n ajaksi valittavasta kaupunginhallituksen valitseman viranhaltijan sijaisesta.

Yleishallinnon tulosalueet:

- yleishallinnon tulosalueen esimies valitsee tulosalueen henkilöstön.

Lautakunnat:

- lautakunnat päättävät tulosaluejohtajien valinnasta.

Toimialajohtaja:

- Päättää elinvoiman toimialalla toteutettavien hankkeiden henkilöstön palkkaamisesta, joissa vastuullinen johtaja, hankkeen hyväksytyt budjetin rajoissa

Tulosaluejohtaja:

- tulosaluejohtajat valitsevat tulosyksikköjohtajat ja kustannuspaikkojen esimiehet

Tulosyksikkö / kustannuspaikka:

- tulosyksikköjohtajat ja kustannuspaikan esimiehet valitsevat muun alaisensa henkilöstön

Liikelaitosjohtaja:

- liikelaitoksen henkilökunnan valinta ja sijoittuminen sekä tehtäväsisältö

Palvelukseen otettavan henkilökunnan palkkauksen määrää palvelukseen ottava viranomainen voimassa olevien virka- ja työehtosopimusten sekä Jämsän kaupungin voimassa olevien palkkausperiaatteiden ja yleisohjeiden perusteella.

Koeajan määräämisestä tai siitä sopimisesta ja koeajan pituudesta päättää se, joka ottaa palvelussuhteen.

49 § Virkavaalin tai vaalin vahvistaminen

Ehdollisesti suoritettuna virkavaalin tai valinnan vahvistaa valitseva viranomainen. Mikäli virkavaalin tai valinnan on suorittanut monijäseninen toimielin, se voi päätöksellään siirtää vahvistamisen (ratkaisuvallan) alaiselle viranomaiselle.

50 § Virkaan ottaminen virkaan valitun irtisanouduttua ennen virantoimituksen alkamista

Jos haettavana olleeseen virkaan tai virkasuhteeseen valittu irtisanoutuu ennen virantoimituksen alkamista, eikä varalle ole valittu ketään, voidaan viranhaltija valita niiden virkaa tai virkasuhdetta hakeneiden joukosta, jotka ilmoittavat hakemuksensa olevan edelleen voimassa.

51 § Toiseen palvelussuhteeseen siirtäminen

Viranhaltijan tai työsuhtesuhteisen siirtämisestä toiseen virkasuhteeseen tai työsuhteeseen päättää eri toimialojen välisenä kaupunginjohtaja ja toimialojen sisäisistä siirroista päättää toimialajohtaja. Liikelaitoksen sisäisistä siirroista päättää liikelaitosjohtaja.

52 § Sivutoimilupa ja sivutoimi-ilmoitus

Muiden viranhaltijoiden kuin kaupunginhallituksen ja -valtuuston valitsemien viranhaltijoiden ja työntekijöiden sivutoimiluvista päättää ao. toimielin. Sivutoimi-ilmoitus tehdään tulosalueen esimiehelle. Tulosalueen esimies antaa sivutoimi-ilmoituksen toimialan esimiehelle ja toimialan esimies kaupunginjohtajalle.

Sivutoimiluvista ja -ilmoituksista pitää luetteloa henkilöstöhallinto.

53 § Viranhaltijoiden sidonnaisuuksista ilmoittaminen

Myös viran- ja toimenhaltijoita koskee kuntalain § 84:ssä tarkoitettu sidonnaisuuksien ilmoittaminen. Rekisterinpitäjänä toimii tarkastuslautakunta.

54 § Virantoimituksesta pidättäminen

Viranhaltijan virantoimituksesta pidättämisestä päättää kaupunginhallitus. Sivistyslautakunta ja elinvoimalautakunta päättävät virantoimituksesta pidättämisestä alaisensa henkilöstön osalta, liikelaitoksen johtokunta alaisensa henkilöstön osalta.

Kaupunginjohtajan virasta pidättämisestä päättää kaupunginvaltuusto. Kaupunginjohtajan virasta pidättämisestä ennen valtuuston kokousta päättää väliaikaisesti valtuuston puheenjohtaja.

Viranhaltijan väliaikaisesta virasta pidättämisestä päättää kaupunginjohtaja

55 § Virkasuhteen ja työsuhteen muuttaminen osa-aikaiseksi

Virkasuhteen ja työsuhteen muuttamisesta osa-aikaiseksi päättää palvelussuhteeseen ottava viranomainen.

56 § Palvelussuhteen päättyminen ja lomauttaminen

Palvelussuhteen päättymisestä ja lomauttamisesta päättää ja ilmoittaa se, joka valitsee viranhaltijan tai ottaa työntekijän työsopimussuhteeseen.

57 § Menetettyjen ansioiden korvaaminen

Viranhaltijalle kunnallisen viranhaltijalain 45 §:n nojalla maksettavasta korvauksesta päättää toimialajohtaja.

58 § Palkan takaisinperiminen

Aiheettomasti maksetun palkan tai muun virkasuhteesta johtuvan taloudellisen etuuden takaisinperinnästä päättää toimialajohtaja/liikelaitosjohtaja.

59 § Viranhaltijan ratkaisuvallta henkilöstöasioissa

Kaupunginjohtaja ratkaisee alaisensa henkilöstön osalta alla olevat henkilöstöasiat. Toimialan, tulosalueen ja tulosityksikön esimies sekä erikseen nimetty kustannuspaikan esimies ratkaisevat välittömiä alaisiaan koskevat alla luetellut henkilöstöasiat:

- vuosiloman myöntäminen
- sellaisen virkavapauden ja työvapaan myöntäminen, jonka saamiseen viranhaltijalla ja työntekijällä on lainsäädännön tai virka- ja työehtosopimuksen nojalla ehdoton oikeus
- harkinnanvaraisen virkavapaan tai työloman myöntäminen niistä annettujen ohjeiden mukaisesti enintään 12 kk ajaksi, mikäli harkittavaksi ei tule virkavapauden tai työloman ajalta maksettavan palkan määrä
- sijaisen määrääminen vastaavan em. virka- ja työvapaan ajalle
- koulutukseen osallistuminen
- virkamatkamääräyksen antaminen alaiselleen viranhaltijalle ja työntekijälle
- henkilöstön lisä-, yli- ja sunnuntaityöhön sekä varallaoloon määrääminen, työsuhteisten osalta sopien
- varoituksen antaminen

8 Tiedonhallinnan ja asiakirjahallinnon järjestäminen

60 § Kaupunginhallituksen tiedonhallinnan tehtävät

Kaupunginhallitus vastaa siitä, että tiedonhallintalain 4.2 §:n vastuut, käytännöt ja valvonta on määritelty. Tiedonhallinnan toteuttamiseen liittyvien tehtävien vastuut ovat:

1. Vastuu tiedonhallintalain mukaisten kuvausten koostamisesta ja ylläpidosta (tiedonhallintamalli (5 §), muutosvaikutusten arviointi (5 §) ja asiakirjajulkisuutta koskeva kuvaus (28 §)).
2. Vastuu 19 §:ssä säädetyistä tietoaineistojen sähköiseen muotoon muuttamisesta ja saatavuudesta.

3. Vastuu tietoturvallisuusjärjestelyistä, tietojärjestelmien toiminnasta ja yhteen toimivuudesta sekä tietovarantojen yhteen toimivuudesta (2 §:n 13 kohta, 5 §, 12-17 §, 22-24 §).
4. Vastuu asianhallinnan ja palvelujen tiedonhallinnan järjestämisestä sekä tietoaineistojen säilyttämisen järjestämisestä (21 §, 25-27 §).

61 § Kaupunginhallituksen asiakirjahallinnon tehtävät

Kaupunginhallitus vastaa siitä, että asiakirjahallinnon ohjeistus, käytännöt, vastuut ja valvonta on määriteltä kaupungin eri tehtävissä sekä

- 1) vastaa hyvän tiedonhallintatavan ja hyvän henkilötietojen käsittelyn toteuttamisesta,
- 2) määrää kaupungin asiakirjahallintoa johtavan viranhaltijan,
- 3) antaa tarkemmat määräykset asiakirjahallinnon hoitamisesta ja asiakirjahallinnon johtavan viranhaltijan, toimialojen sekä toimialojen asiakirjahallinnosta vastaavien henkilöiden tehtävistä,
- 4) päättää tiedonohjaussuunnitelman (TOS, eAMS, AMS) yleisistä periaatteista (sisältö, laadinnan vastuut, vahvistaminen käyttöön, valvonta ja seuranta) sekä
- 5) nimeää kaupungin arkistonmuodostajat ja rekisterinpitäjät, mikäli hallintosäännössä ei ole määrätty rekisterinpitäjää.

62 § Tiedonhallintaa ja asiakirjahallintoa johtavan viranhaltijan ratkaisuvallta

Asianhallintapäällikkö johtaa kaupunginhallituksen alaisena tiedonhallintaa ja asiakirjahallintoa ja vastaa kaupungin pysyvästi säilytettävistä asiakirjatiedoista sekä

- 1) vastaa kaupunginhallituksen asiakirjahallinnon viranomaistehtävien valmistelusta ja täytäntöönpanosta,
- 2) ohjaa ja kehittää asiakirjahallintoa osana kaupungin tiedonhallintaa,
- 3) hyväksyy kaupungin tiedonohjaussuunnitelman,
- 4) vastaa keskusarkistosta ja pysyvästi säilytettävistä asiakirjatiedoista,
- 5) laatii kaupungin asiakirjahallinnon ohjeen ja valvoo, että tehtävät hoidetaan annettujen ohjeiden mukaisesti sekä
- 6) huolehtii tiedonhallintaan ja asiakirjahallintoon liittyvästä koulutuksesta ja neuvonnasta ja ohjeiden laatimisesta
- 7) vastaa hänelle määrättyjen tiedonhallinnan vastuiden ja tiedoksisääntöoikeuksien toteuttamisesta;
- 8) valvoo osaltaan hyvän tiedonhallinnan toteutumista ja tiedonhallinnan ohjeiden noudattamista

63 § Lautakunnan/liikelaitoksen asiakirjahallinnon tehtävät

Kukin lautakunta ja liikelaitos huolehtivat oman toimialansa asiakirjatietojen hoitamisesta annettujen määräysten ja ohjeiden mukaisesti sekä nimeää asiakirjahallinnon vastuuhenkilön omalla toimialallaan.

II OSA

Talous ja valvonta

9 Taloudenhoito

64 § Talousarvio ja taloussuunnitelma

Kaupunginhallitus hyväksyy suunnittelukehyykset ja talousarvion laadintaohjeet. Toimielimet laativat talousarvioehdotuksensa.

Valtuusto hyväksyy talousarviossa toimielimelle sitovat tehtäväkohtaiset toiminnan ja talouden tavoitteet sekä niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot, liikelaitoksen talousarvion sitovat erät ja liikelaitoksen sitovat toiminnan ja talouden tavoitteet sekä kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa talousarvioon brutto- tai nettomääräisenä.

65 § Talousarvion täytäntöönpano

Kaupunginhallitus, lautakunnat ja johtokunnat hyväksyvät talousarvioon perustuvan käyttösuunnitelman. Käyttösuunnitelma voi muodostua myös sopimusohjausmalliin liittyvistä sopimuksista. Toimielin voi siirtää käyttösuunnitelman hyväksymistä koskevaa toimivaltaa alaiselleen viranhaltijalle.

Liikelaitoksen johtokunta hyväksyy valtuuston hyväksymään talousarvioon perustuvan liikelaitoksen talousarvion.

Valtuusto hyväksyy talousarvion yhteydessä erilliset talousarvion sitovuusohjeet. Kaupunginhallitus voi antaa tarkempaa ohjeistusta talousarvion täytäntöönpanosta.

66 § Toiminnan ja talouden seuranta

Toimielimet seuraavat talousarvion toteutumista kuukausittain. Ohjausta ja valvontaa varten kaupunginhallitukselle on annettava kirjanpitoon perustuvia ajan tasalla olevia toimintaa, tavoitteiden toteutumista sekä talousarvion toteutumista koskevia seurantaraportteja vähintään neljännesvuosittain.

Toiminnan ja talouden toteutumisesta raportoidaan toimielimille talousarvion hyväksymisen yhteydessä päätetyllä tavalla.

67 § Talousarvion sitovuus

Talousarviosta päättäessään valtuusto määrittelee, mitkä ovat valtuuston sitovina hyväksymät toiminnan tavoitteet. Valtuusto antaa talousarvion noudattamista koskevat määräykset, miten talousarvio ja sen perustelut sitovat kaupungin viranomaisia.

Kaupunginhallitus voi päättää sellaisen maksun suorittamisesta, joka on kuntaa sitova ja kiireellisesti maksettava, vaikka tarkoitukseen ei ole määrärahaa käytettävissä. Kaupunginhallituksen on viipymättä tehtävä valtuustolle esitys määrärahan myöntämisestä tai korottamisesta.

68 § Talousarvion muutokset

Talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä valtuustolle siten, että valtuusto ehtii käsitellä muutosehdotukset talousarviovuoden aikana. Talousarviovuoden jälkeen talousarvion muutoksia voidaan käsitellä

vain poikkeustapauksissa. Tilinpäätöksen allekirjoittamisen jälkeen valtuustolle ei voi enää tehdä talousarvion muutosehdotusta.

Määrärahan muutosesityksessä on selvitettävä myös muutoksen vaikutus toiminnan tavoitteisiin ja tuloarvioihin. Vastaavasti toiminnan tavoitteiden tai tuloarvion muutosesityksessä on selvitettävä muutoksen vaikutukset määrärahoihin.

Valtuusto päättää toimielinten määrärahojen ja tavoitteiden muutoksista, kun organisaatiota muutetaan talousarviovuoden aikana. Liikelaitoksen johtokunta päättää liikelaitoksen johtokuntatasoisten sitovien tavoitteiden muutoksista. Valtuuston asettamien sitovien tavoitteiden muutoksista päättää valtuusto.

69 § Omaisuuden luovuttaminen ja vuokraaminen

Kaupungin omaisuuden luovuttamisesta ja vuokraamisesta päättää kaupunginhallitus valtuuston hyväksymien perusteiden mukaisesti. Kaupunginhallitus voi siirtää toimivaltaansa muille toimielimille ja viranhaltijoille.

70 § Poistosuunnitelman hyväksyminen

Valtuusto hyväksyy suunnitelmapoistojen perusteet. Kaupunginhallitus hyväksyy hyödyke- tai hyödykeryhmäkohtaiset poistosuunnitelmat. Kaupunginhallitus vahvistaa poistolaskennan pohjaksi pienhankintarajan.

Kaupunginhallitus voi päättää yksittäisten pysyvien vastaavien (käyttöomaisuushyödykkeiden) erien yhdistelemisestä tai lisäpoistoista, mikäli kirjanpidon oikeellisuuden tai yksinkertaistamisen kannalta perusteltua.

71 § Rahatoimen hoitaminen

Kaupungin rahatoimen tehtäviä ovat maksuvalmiuden ylläpitäminen, maksuliikenteen hoito, lainarahoitus ja rahavarojen sijoittaminen.

Valtuusto päättää kaupungin kokonaisvarallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista. Valtuusto päättää lainan ottamisen ja lainan antamisen periaatteista. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuusto päättää antolainojen ja vieraan pääoman muutoksista.

Kaupunginhallitus päättää lainan ottamisesta ja lainan antamisesta noudattaen valtuuston hyväksymiä periaatteita. Kaupunginhallitus voi siirtää lainan ottamiseen ja antamiseen liittyvää toimivaltaansa alaiselleen viranomaiselle.

Muutoin kaupungin rahatoimesta vastaa kaupunginhallitus. Rahatoimen käytännön hoitamisesta vastaa talousjohtaja.

72 § Maksuista päättäminen

Valtuusto päättää kaupungin palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista.

Kaupunginhallitus päättää tarkemmin maksujen perusteista ja euromääristä. Kaupunginhallitus voi siirtää maksuista päättämiseen liittyvää toimivaltaansa alaiselleen viranomaiselle.

73 § Asiakirjojen antamisesta perittävät maksut

Pöytäkirjanotteesta, kopiosta tai muusta tulosteesta peritään sivukohtainen maksu.

Jos tiedon esille hakeminen vaatii erityistoimenpiteitä, tiedonhausta peritään kiinteä perusmaksu, joka porastetaan haun vaativuuden mukaan. Kopiosta ja tulosteesta peritään tällöin kiinteän perusmaksun lisäksi sivukohtainen maksu.

Kaupunginhallitus päättää tarkemmin asiakirjojen antamisesta perittävien maksujen perusteista ja euro-määristä.

74 § Hankinnat

Talousarvion sitovuusmääräyksissä ja täytäntöönpano-ohjeissa annetaan tarkemmat määräykset hankinnoista vuosittain.

75 § Tositteiden hyväksyminen

Toimiala- ja liikelaitosjohtajan on vuosittain määrättävä henkilöt, jotka vastaavat tulosalueiden ja tulosityksikköjensä määrärahojen käytöstä ja jotka sen puolesta hyväksyvät tositteet. Kaupungin laskujen maksuunpano-oikeuksista päättää kaupunginhallitus.

10 Ulkoinen valvonta

76 § Ulkoinen ja sisäinen valvonta

Kaupungin hallinnon ja talouden valvonta järjestetään siten, että ulkoinen ja sisäinen valvonta yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän.

Ulkoinen valvonta järjestetään toimivasta johdosta riippumattomaksi. Ulkoisesta valvonnasta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja. Sisäinen valvonta on osa johtamista. Kaupunginhallitus vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä.

77 § Tarkastuslautakunnan kokoukset

Tilintarkastajalla on läsnäolo- ja puheoikeus lautakunnan kokouksissa. Tilintarkastajalla ja lautakunnan määräämillä luottamushenkilöillä ja viranhaltijoilla on läsnäolovelvollisuus lautakunnan kokouksessa lautakunnan niin päättäessä.

Tarkastuslautakunnan päätökset tehdään ilman viranhaltijaesittelyä puheenjohtajan selostuksen pohjalta. Kokousmenettelyssä noudatetaan muutoin 16 luvun määräyksiä. Kaupunginhallitus ei voi määrätä edustajaansa tarkastuslautakunnan kokouksiin.

78 § Tarkastuslautakunnan tehtävät ja raportointi

Sen lisäksi mitä kuntalain 121 §:ssä säädetään, tarkastuslautakunnan on

1) seurattava tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seurattava tilintar-

kastajan tehtävien suorittamista ja tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi,

- 2) huolehdittava, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa sekä
- 3) tehtävä aloitteita ja esityksiä tarkastuslautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen tarkastuksen tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

Arvioinnin tulokset raportoidaan vuosittain valtuustolle annettavassa arviointikertomuksessa. Ennen arviointikertomuksen valmistumista tarkastuslautakunta voi antaa valtuustolle tarpeelliseksi katsomiaan selvityksiä. Tarkastuslautakunta voi raportoida tilikauden aikana valtuustolle myös muista merkittävistä havainnoista.

79 § Sidonnaisuusilmoituksiin liittyvät tehtävät

Tarkastuslautakunta valvoo kuntalain 84 §:ssä tarkoitetun sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja huolehtii sidonnaisuusrekisterin julkisten tietojen julkaisemisesta kaupungin verkkosivuilla.

Tarkastuslautakunta on sidonnaisuusrekisterin rekisterinpitäjä. Tarkastuslautakunnan on saatettava sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi kerran vuodessa.

80 § Tilintarkastusyhteisön valinta

Tilintarkastusyhteisö valitaan kahden tilikauden ja enintään kuuden tilikauden ajaksi hallinnon ja talouden tarkastamista varten.

81 § Tilintarkastajan tehtävät

Tilintarkastajan tehtävistä säädetään kuntalain 123 §:ssä.

82 § Tarkastuslautakunnan antamat tehtävät

Tilintarkastaja voi ottaa tarkastuslautakunnalta toimeksiantoja lautakunnan käsiteltävien asioiden valmisteluun ja täytäntöönpanoon liittyvien tehtävien suorittamisesta, mikäli ne eivät ole ristiriidassa julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan kanssa.

83 § Tilintarkastuskertomus ja muu raportointi

Tilintarkastuskertomuksesta säädetään kuntalain 125 §:ssä.

Tilintarkastaja ilmoittaa havaitsemistaan olennaisista epäkohdista viipymättä kaupunginhallitukselle annettavassa tilintarkastuspöytäkirjassa. Tilintarkastuspöytäkirja annetaan tiedoksi tarkastuslautakunnalle.

Tilintarkastaja raportoi tarkastussuunnitelman toteutumisesta ja tarkastushavainnoistaan tarkastuslautakunnan määräämällä tavalla.

11 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

84 § Kaupunginhallituksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät

Kaupunginhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, sekä

- 1) hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat,
- 2) valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti sekä
- 3) antaa toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä sekä selvityksen konsernivalvonnasta ja merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.

85 § Lautakunnan ja johtokunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät

Lautakunta ja johtokunta vastaavat toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta sekä raportoivat kaupunginhallitukselle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

86 § Viranhaltijoiden ja esimiesten sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät

Kaupunginjohtaja, liikelaitoksen johtaja sekä toimialojen ja tulosalueiden johtavat viranhaltijat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta toimialallaan ja tulosalueellaan, ohjeistavat alaisiaan toimintayksiköitä sekä raportoivat kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Toimintayksiköiden esimiehet vastaavat yksikön riskien tunnistamisesta, arvioinnista, riskienhallinnan toimenpiteiden toteutuksesta ja toimivuudesta sekä raportoivat kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Konsernijohto vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä yhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta.

87 § Sisäisen tarkastuksen tehtävät

Sisäinen tarkastus arvioi objektiivisesti ja riippumattomasti sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan järjestämistä ja tuloksellisuutta, raportoi arvioinnin tuloksista sekä esittää toimenpide-ehdotuksia järjestelmän kehittämiseksi. Sisäinen tarkastus raportoi kaupunginhallitukselle ja kaupunginjohtajalle.

Sisäisen tarkastuksen toiminnon tarkoitus, tehtävät ja vastuut määritellään kaupunginhallituksen hyväksymässä sisäisen tarkastuksen toimintaohjeessa.

III OSA

Valtuusto

12 Valtuuston toiminta

88 § Valtuuston toiminnan järjestelyt

Valtuuston toimikauden ensimmäisen kokouksen kutsuu koolle kaupunginhallituksen puheenjohtaja. Kokouksen avaa iältään vanhin läsnä oleva valtuutettu, joka johtaa puhetta, kunnes valtuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat on valittu.

Puheenjohtajisto valitaan vaalikaudeksi. Valtuustossa on 2 varapuheenjohtajaa. Valtuuston kokousten pöytäkirjanpitäjänä toimii hallintojohtaja tai hänen sijaisensa.

89 § Valtuustoryhmän muodostaminen ja valtuustoryhmän nimi

Valtuutetut voivat muodostaa valtuustoryhmiä valtuustotyöskentelyä varten. Valtuustoryhmän muodostamisesta, nimestä ja puheenjohtajasta on annettava valtuuston puheenjohtajalle kirjallinen ilmoitus. Kaikkien ryhmään liittyvien valtuutettujen on allekirjoitettava ilmoitus.

Valtuustoryhmänä pidetään myös yhtä valtuutettua, jos hän on tehnyt 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen.

Valtuusto hyväksyy valtuustoryhmien nimet. Nimi ei saa olla sopimaton. Puolueen valtuustoryhmästä eronneiden valtuutettujen muodostaman uuden valtuustoryhmän nimestä ei saa aiheutua sekaantumisvaaraa puolueen valtuustoryhmän nimeen.

90 § Muutokset valtuustoryhmän kokoonpanossa

Valtuutetun on ilmoitettava kirjallisesti valtuuston puheenjohtajalle valtuustoryhmään liittymisestä ja siitä eroamisesta. Liittymisilmoituksessa on oltava asian-omaisen ryhmän kirjallinen hyväksyminen.

Jos valtuutettu on erotettu valtuustoryhmästä, valtuustoryhmän on ilmoitettava tästä kirjallisesti valtuuston puheenjohtajalle.

91 § Istumajärjestys

Valtuutetut istuvat kokouksessa valtuustoryhmittäin puheenjohtajan hyväksymän istumajärjestyksen mukaisesti.

13 Valtuuston kokoukset

92 § Valtuuston varsinainen kokous ja sähköinen kokous

Valtuusto voi käsitellä asian varsinaisessa kokouksessaan, jossa kokouksen osallistujat ovat läsnä kokouspaikalla. Varsinaisessa kokouksessa voidaan käyttää sähköistä asiahallinta- tai äänestysjärjestelmää.

Vaihtoehtoisesti kokous voidaan pitää sähköisessä toimintaympäristössä, johon osallistutaan sähköisen yhteyden avulla (sähköinen kokous). Yleisölle on järjestettävä mahdollisuus seurata valtuuston sähköistä kokousta internetin kautta sekä kokouskutsussa mainitussa tilassa.

Valtuuston suljettuun sähköiseen kokoukseen voi osallistua vain sellaisesta paikasta, jossa salassa pidettävät tiedot ja kokouksessa käytyt keskustelut eivät ole ulkopuolisen kuultavissa tai nähtävissä.

Kaupunginhallituksen nimeämä viranhaltija vastaa siitä, että sähköisiin kokouksiin tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat ajantasaisia ja tietoturvallisia lakien edellyttämällä tavalla.

93 § Kokouskutsu

Kokouskutsun antaa valtuuston puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat.

Kokouskutsussa on mainittava, jos kyseessä on sähköinen kokous ja ilmoitettava verkko-osoite sekä tila, jossa yleisö voi seurata kokousta. Kokouskutsussa on mainittava, jos osa kokousasioista käsitellään suljetussa kokouksessa.

Kokouskutsu on lähetettävä vähintään neljä päivää ennen valtuuston kokousta kullekin valtuutetulle sekä niille, joilla on kokouksessa läsnäolo- oikeus tai -velvollisuus. Samassa ajassa on kokouksesta tiedotettava kaupungin verkkosivuilla ja kaupungin virallisella ilmoitustaululla.

94 § Esityslista

Esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja ehdotukset valtuuston päätöksiksi, lähetetään kokouskutsun yhteydessä, jos erityiset syyt eivät ole esteenä. Jos esityslistalla, liitteissä tai oheismateriaalissa on salassa pidettäviä tietoja, asiakirjaan tehdään merkintä salassapidosta.

Valtuusto päättää, kuinka monelle varavaltuutetulle esityslista toimitetaan.

95 § Sähköinen kokouskutsu

Kokouskutsu, esityslista, liitteet ja oheismateriaali voidaan lähettää sähköisesti. Tällöin kaupunginhallitus tai sen nimeämä viranhaltija vastaa siitä, että tähän tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat käytettävissä.

96 § Esityslistan ja liitteiden julkaiseminen kaupungin verkkosivuilla

Esityslista julkaistaan kaupungin verkkosivuilla. Ennen julkaisemista esityslistalta poistetaan salassa pidettävät tiedot sekä henkilötiedot, joihin ei liity tiedottamisintressiä. Erityisestä syystä verkossa julkaistavalta esityslistalta voidaan poistaa yksittäinen kokousasia. Esityslistan liitteitä julkaistaan kaupungin verkkosivuilla harkinnan mukaan ottaen huomioon kaupungin asukkaiden tiedonsaanti-intressit.

97 § Jatkokokous

Jos kaikkia kokouskutsussa mainittuja asioita ei saada kokouksessa käsiteltyä, käsittelemättä jääneet asiat voidaan siirtää jatkokokoukseen, johon ei tarvitse antaa eri kutsua. Kokouksesta poissa olleille lähetetään sähköinen viesti jatkokokouksen ajasta ja paikasta.

98 § Varavaltuutetun kutsuminen

Valtuutetun, joka ei pääse kokoukseen tai on esteellinen käsittelemään esityslistalla olevaa asiaa, on viipymättä ilmoitettava esteestä tai esteellisyydestä valtuuston puheenjohtajalle, hallintojohtajalle tai hallintosihteerille.

Saatuaan valtuutetulta tai muuten luotettavasti tiedon esteestä tai esteellisyydestä hallintojohtajan tai hallintosihteerin on kutsuttava valtuutetun sijaan kuntalain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettu varavaltuutettu. Varavaltuutetut kutsutaan kokoukseen noudattaen heidän sijaantulojärjestystään.

99 § Läsnäolo kokouksessa

Kaupunginhallituksen puheenjohtajan ja kaupunginjohtajan on oltava läsnä valtuuston kokouksessa. Heidän poissaolonsa ei estä asioiden käsittelyä. Kaupunginhallituksen jäsenillä on läsnäolo-oikeus.

Edellä mainitulla henkilöllä on oikeus ottaa osaa keskusteluun, mutta ei päätöksen tekemiseen, jollei hän ole samalla valtuutettu.

Valtuusto päättää muiden henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta.

100 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Läsnä olevat valtuutetut ja varavaltuutetut todetaan sähköisesti tai nimenhuudolla, joka toimitetaan aakkosjärjestyksessä. Todettuaan läsnä olevat valtuutetut puheenjohtaja toteaa esteen ilmoittaneet valtuutetut ja läsnä olevat varavaltuutetut sekä onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Nimenhuudon jälkeen saapuvan valtuutetun on ilmoitauduttava välittömästi puheenjohtajalle. Poistumisesta kesken kokouksen on ilmoitettava puheenjohtajalle. Kun varavaltuutettu osallistuu kokoukseen ja asianomaisen vaaliliiton, puolueen tai yhteislistan valtuutettu saapuu kesken kokouksen, tulee valtuutettu välittömästi varavaltuutetun tilalle.

Puheenjohtaja voi kokouksen kestäessä tai kokoustauon päätyttyä tarvittaessa todeta uudelleen läsnäolijat. Mikäli puheenjohtaja toteaa valtuuston menettäneen päätösvaltaisuuden, hänen on keskeytettävä tai lopetettava kokous.

101 § Kokouksen johtaminen

Puheenjohtajan tehtävistä kokouksen johtamisessa säädetään kuntalain 102 §:ssä.

102 § Puheenjohtajan luovuttaminen varapuheenjohtajalle

Puheenjohtaja voi tarvittaessa valtuuston suostumuksella luovuttaa puheenjohtajan kokouksessa varapuheenjohtajalle ja osallistua sinä aikana kokoukseen jäsenenä.

103 § Tilapäinen puheenjohtaja

Jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtajat ovat poissa tai esteellisiä jossakin asiassa, valitaan kokousta tai asian käsittelyä varten tilapäinen puheenjohtaja.

104 § Esteellisyys

Ennen asian käsittelyn aloittamista esteellisen henkilön on ilmoitettava esteellisyydestään ja esteellisyyden aiheuttamasta perusteesta sekä vetäydyttävä asian käsittelystä ja poistuttava paikaltaan. Jos asia käsitellään suljetussa kokouksessa, esteellisen henkilön on poistuttava kokouksesta.

Puheenjohtajan on tarvittaessa saatettava kokoukseen osallistuvan esteellisyys valtuuston ratkaistavaksi. Asianomaisen henkilön tulee tarvittaessa antaa selvitystä seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen esteellisyytensä arvioinnissa. Annettuaan pyydetyn selvityksen asianomaisen henkilön on poistuttava paikaltaan.

Henkilö, jonka esteellisyyden valtuusto ratkaisee, saa osallistua esteellisyyttään koskevan asian käsittelyyn vain hallintolain 29 §:ssä tarkoitetussa poikkeustilanteessa.

Esteellisyyttä koskeva ratkaisu on perusteltava pöytäkirjaan.

105 § Asioiden käsittelyjärjestys

Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei valtuusto toisin päättä.

Kaupunginhallituksen ehdotus on käsittelyn pohjana (pohjaehdotus). Jos asian on valmistellut tarkastuslautakunta tai tilapäinen valiokunta, tarkastuslautakunnan tai tilapäisen valiokunnan ehdotus on pohjaehdotus.

Jos kaupunginhallitus, tarkastuslautakunta tai tilapäinen valiokunta on muuttanut esityslistalla olevaa ehdotustaan ennen kuin valtuusto on tehnyt päätöksen asiasta, muutettu ehdotus on pohjaehdotus. Jos ehdotus on peruutettu ennen kuin valtuusto on tehnyt päätöksen asiassa, asia on poistettava esityslistalta.

Puheenjohtaja voi päättää kokouksen keskeytyksistä. Kaupunginhallitus, tarkastuslautakunta tai tilapäinen valiokunta voi kokoontua kokousta uolla ja käsitellä uudelleen valtuuston esityslistalla olevaa asiaa, josta valtuusto ei ole vielä tehnyt päätöstä. Toimielin voi tällöin päättää muuttaa esityslistalla olevaa päätösehdotustaan tai se voi päättää peruuttaa päätösehdotuksensa.

106 § Puheenvuorot

Kun asia on esitelty, siitä on varattava tilaisuus keskustella.

Puheenvuoro on pyydettyä sähköisesti tai kädennostolla.

Puheenvuorot annetaan pyydettyssä järjestyksessä. Tästä järjestyksestä poiketen puheenjohtaja voi antaa:

- 1) asian käsittelyn alussa ryhmäpuheenvuoron kunkin valtuustoryhmän edustajalle ryhmien suuruuden mukaisessa järjestyksessä,
- 2) puheenvuoron kaupunginhallituksen puheenjohtajalle, kaupunginjohtajalle sekä tarkastuslautakunnan ja tilapäisen valiokunnan puheenjohtajalle, kun käsitellään kyseisen toimielimen valmistelemaa asiaa sekä
- 3) repliikki- ja kannatuspuheenvuoron.

Asian käsittelyä koskeva työjärjestyspuheenvuoro on annettava ennen muita.

Kokouksen kulun turvaamiseksi puheenjohtajalla on oikeus yksittäisessä asiassa rajoittaa valtuutettujen puheenvuorojen pituutta siten, että ryhmäpuheenvuoro voi kestää enintään 10 minuuttia ja muu puheenvuoro 3 minuuttia.

Kokouspaikalla puheenvuoro on pidettävä omalta paikalta tai puhujakorokkeelta.

107 § Pöydällepano ja asian palauttaminen valmisteltavaksi

Jos keskustelun kuluessa tehdään kannatettu ehdotus asian pöydällepanosta, palauttamisesta valmisteltavaksi tai jokin muu ehdotus, jonka hyväksyminen keskeyttäisi asian käsittelyn, seuraavien puhujien on puheenjohtajan kehotuksesta rajoitettava puheenvuoronsa koskemaan vain tätä ehdotusta. Jos ehdotus hyväksytään yksimielisesti tai äänestämällä, puheenjohtaja keskeyttää asian käsittelyn. Jos ehdotus hylätään, asian käsittely jatkuu.

Asia, jota käsitellään ensimmäisen kerran valtuustossa eikä esityslistaa ole toimitettu kokouskutsun yhteydessä, pannaan pöydälle seuraavaan kokoukseen, jos vähintään neljäsosa läsnä olevista valtuutetuista pyytää asian pöydällepanoa. Muissa tilanteissa asian pöydällepanosta päätetään enemmistö päätöksellä.

108 § Ehdotukset ja keskustelun päättäminen

Ehdotus on annettava kirjallisena, jos puheenjohtaja niin vaatii.

Kun kaikki puheenvuorot on käytetty, puheenjohtaja päättää keskustelun. Puheenjohtaja selostaa keskustelun kuluessa tehdyt ehdotukset ja onko ehdotusta kannatettu.

109 § Ilman äänestystä syntyvän päätöksen toteaminen

Jos keskustelun aikana ei ole tehty kannatettuja ehdotuksia, puheenjohtaja toteaa pohjaehdotuksen valtuuston päätökseksi.

Jos puheenjohtaja toteaa valtuuston yksimielisesti kannattavan kokouksessa tehtyä ehdotusta, puheenjohtaja toteaa ehdotuksen valtuuston päätökseksi.

110 § Äänestykseen otettavat ehdotukset

Äänestykseen otetaan pohjaehdotus ja kannatetut ehdotukset. Ehdotusta, joka on tehty vaihtoehtoisena tai menee käsiteltävän asian ulkopuolelle, ei kuitenkaan oteta äänestykseen.

Jos ehdotuksen tekijä ei ole paikalla äänestyksen alkaessa, hänen tekemänsä ehdotus katsotaan rauenneeksi eikä sitä oteta äänestykseen.

111 § Äänestystapa ja äänestysjärjestys

Äänestys toimitetaan sähköisesti/äänestyskoneella/nimenhuudolla tai valtuuston päättämällä muulla tavalla. Äänestys toimitetaan avoimesti.

Jos äänestykseen otettavia ehdotuksia on enemmän kuin kaksi, puheenjohtaja esittää valtuuston hyväksyttäväksi äänestysjärjestyksen. Äänestysjärjestys määräytyy seuraavien periaatteiden mukaan:

- 1) Ensin otetaan äänestykseen kaksi eniten pohjaehdotuksesta poikkeavaa ehdotusta. Voittanut ehdotus asetetaan jäljellä olevista ehdotuksista eniten pohjaehdotuksesta poikkeavaa ehdotusta vastaan.

Näin jatketaan, kunnes saadaan lopullinen vastaehdotus pohjaehdotukselle. Kuitenkin jos äänestykseen on otettava pohjaehdotuksen kokonaan hylkäämistä tarkoittava ehdotus, se on asetettava viimeisenä äänestettäväksi muista ehdotuksista voittanutta vastaan.

- 2) Jos asia koskee määrärahan myöntämistä, otetaan ensin äänestykseen määrältään suurimman ehdotuksen hyväksyminen tai hylkääminen ja näin jatketaan ehdotusten suuruuden mukaisessa järjestyksessä, kunnes jokin ehdotus hyväksytään, minkä jälkeen pienemmistä ehdotuksista ei enää äänestetä.
- 3) Jos ehdotuksen hyväksyminen tai hylkääminen on riippumaton muista ehdotuksista, sen hyväksymisestä tai hylkäämisestä on äänestettävä erikseen.

112 § Äänestyksen tuloksen toteaminen

Puheenjohtaja toteaa äänestyksen tuloksena syntyvän päätöksen.

Jos päätöksen tekemiseen vaaditaan lain mukaan määränemmistön kannatus tai yksimielisyys, puheenjohtajan on ilmoitettava siitä ennen äänestyksen toimittamista ja otettava se huomioon äänestyksen tuloksen todetessaan.

113 § Toimenpideoite

Tehtyään käsiteltävänä olevassa asiassa päätöksen valtuusto voi hyväksyä käsiteltyyn asiaan liittyvän toimenpideoitteen. Toimenpideoite osoitetaan kunnanhallitukselle. Se ei saa olla ristiriidassa valtuuston päätöksen kanssa eikä saa muuttaa tai laajentaa päätöstä.

114 § Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen

Valtuuston pöytäkirjaan sovelletaan, mitä pöytäkirjan laatimisesta määrätään 148 §:ssä.

Valtuusto valitsee jokaisessa kokouksessa kaksi valtuutettua tarkastamaan kokouksesta laaditun pöytäkirjan siltä osin kuin pöytäkirjaa ei tarkasteta kokouksessa.

115 § Päätösten tiedoksianto kaupungin jäsenille

Valtuuston pöytäkirja siihen liitettyine valitusosoituksineen pidetään tarkastamisen jälkeen nähtävänä kunnan verkkosivuilla siten kuin kuntalain 140 §:ssä säädetään.

14 Enemmistövaali ja suhteellinen vaali

116 § Vaaleja koskevat yleiset määräykset

Varajäsenet valitaan samassa vaalissa kuin varsinaiset jäsenet. Jos varajäsenet ovat henkilökohtaisia, varsinaisen ja henkilökohtaisen varajäsenen muodostamat ehdokasparit on hyväksyttävä ennen vaalia.

Enemmistövaali toimitetaan suljetuin lipuin, jos yksikin sitä vaatii. Suhteellinen vaali toimitetaan aina suljetuin lipuin. Suljetussa lippuäänestyksessä äänestäjän on taitettava äänestyslippu siten, ettei sen sisältö ole näkyvissä.

Äänestyslipussa ei saa olla asiattomia merkintöjä. Äänestysliput annetaan valtuuston puheenjohtajalle puheenjohtajan määräämässä järjestyksessä. Äänestysliput sekä arvonnassa käytetyt liput on säilytettävä

vaalipäätöksen lainvoimaisuuteen saakka. Jos vaali on toimitettu suljetuin lipuin, liput on säilytettävä suljetussa kuoressa.

Sähköisessä kokouksessa voidaan toimittaa vaali suljettua lippuäänestystä vastaavalla tavalla sähköisellä järjestelmällä, jos vaalisalaisuus pystytään turvaamaan.

117 § Enemmistövaali

Enemmistövaalissa äänen voi antaa kenelle tahansa vaalikelpoiselle ehdokkaalle tai ehdokasparille. Jos valittavia on enemmän kuin yksi, toimielimen jäsenellä on käytettävissään yhtä monta ääntä kuin on valittavia henkilöitä tai ehdokaspareja. Yhdelle ehdokkaalle tai ehdokasparille voi antaa vain yhden äänen ja kaikkia ääniä ei ole pakko käyttää.

Kun enemmistövaali toimitetaan suljetuin lipuin, kokouksen pöytäkirjantarkastajat toimivat samalla ääntenlaskijoina ja avustavat muutenkin vaalitoimituksessa, jollei valtuusto toisin päättä.

Sähköisessä kokouksessa suoritettavassa vaalissa valtuutetut antavat äänensä käytettävissä olevalla sähköisellä järjestelmällä. Sähköisessä vaalissa noudatetaan soveltuvin osin samoja säännöksiä, kuin äänestyslipuun suoritettavassa vaalissa.

118 § Valtuuston vaalilautakunta

Valtuusto valitsee toimikaudekseen suhteellisten vaalien toimittamista varten vaalilautakunnan. Lautakunnassa on 5 jäsentä ja kullakin henkilökohtainen varajäsen.

Valtuusto valitsee jäseniksi valituista lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Lautakunnan sihteerinä toimii valtuuston pöytäkirjanpitäjä, jollei valtuusto toisin päättä.

119 § Ehdokaslistojen laatiminen

Ehdokaslistassa saa olla enintään niin monen ehdokkaan tai ehdokasparin nimi kuin vaalissa on valittavia jäseniä ja varajäseniä.

Ehdokaslistan otsikossa on mainittava, missä vaalissa sitä käytetään. Vähintään kahden valtuutetun on allekirjoitettava ehdokaslista. Ensimmäinen allekirjoittaja toimii listan asiamiehenä, antaa listan valtuuston puheenjohtajalle ja on oikeutettu tekemään siihen 116 §:ssä tarkoitetut oikaisut.

120 § Ehdokaslistojen jättäminen ja vaalitoimituksen nimenhuuto

Valtuusto määrää ajankohdan, milloin ehdokaslistat on viimeistään annettava valtuuston puheenjohtajalle sekä milloin vaalitoimituksen nimenhuuto aloitetaan.

121 § Ehdokaslistojen tarkastus ja oikaiseminen

Kun ehdokaslistojen antamisen määräaika on päättynyt, valtuuston puheenjohtaja antaa ehdokaslistat vaalilautakunnalle, joka tarkastaa, ovatko ne asianmukaisesti laaditut. Jos listassa todetaan virheitä, annetaan

asiamiehelle tilaisuus korjata virheet vaalilautakunnan asettamassa määräajassa. Jos sama henkilö on ehdokaslistan korjaamisen jälkeenkin ehdokkaana useammalla listalla, vaalilautakunnan on, mikäli mahdollista, tiedusteltava ehdokkaalta, mille listalle hänen nimensä jätetään.

122 § Ehdokaslistojen yhdistelmä

Ehdokaslistojen oikaisuja varten varatun määräajan päätyttyä vaalilautakunta laatii hyväksytyistä ehdokaslistoista yhdistelmän, johon jokaiselle ehdokaslistalle merkitään järjestysnumero. Ennen vaalitoimituksen nimenhuudon alkamista ehdokaslistojen yhdistelmä annetaan valtuutetuille tiedoksi ja luetaan ääneen valtuustolle.

123 § Suhteellisen vaalin toimittaminen

Äänestyslippuun merkitään sen ehdokaslistan numero, jolle ääni annetaan. Valtuutetut antavat nimenhuudon määräämässä järjestyksessä valtuuston puheenjohtajalle äänestyslippunsa.

Sähköisessä kokouksessa suoritettavassa vaalissa valtuutetut antavat äänensä käytettävissä olevalla sähköisellä järjestelmällä. Sähköisessä vaalissa noudatetaan soveltuvin osin samoja säännöksiä, kuin äänestyslipuun suoritettavassa vaalissa.

124 § Suhteellisen vaalin tuloksen toteaminen

Valtuuston puheenjohtaja antaa äänestysliput vaalilautakunnalle, joka tutkii niiden pätevyyden sekä laskee ja ilmoittaa vaalin tuloksen noudattaen soveltuvin osin, mitä kuntavaaleista säädetään.

Vaalilautakunta antaa vaalin tuloksesta kirjallisen ilmoituksen valtuuston puheenjohtajalle, joka toteaa vaalin tuloksen valtuustolle.

Äänestysliput sekä arvonnassa käytetyt liput on säilytettävä vaalipäätöksen lainvoimaisuuteen saakka. Jos vaali on toimitettu suljetuin lipuin, liput on säilytettävä suljetussa kuoressa. Sähköisessä vaalissa annetuista äänistä otetaan tuloste vastaavalla tavalla säilytettäväksi.

15 Valtuutetun aloite- ja kyselyoikeus

125 § Valtuutettujen aloitteet

Kokouskutsussa mainittujen asioiden käsittelyn jälkeen valtuustoryhmällä ja valtuutetulla on oikeus tehdä kirjallisia aloitteita kaupungin toimintaa ja hallintoa koskevissa asioissa. Aloite annetaan puheenjohtajalle.

Aloite on sitä enempää käsittelemättä lähetettävä kaupunginhallituksen valmisteltavaksi. Valtuusto voi päättää, että aloitteessa tarkoitetun asian valmistelusta käydään lähetekeskustelu.

Kaupunginhallituksen on vuosittain maaliskuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo valtuutettujen tekemistä ja kaupunginhallitukselle lähetetyistä aloitteista, joita valtuusto ei edellisen vuoden loppuun mennessä ole lopullisesti käsitellyt. Samalla on ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin niiden johdosta on ryhdytty. Valtuusto voi todeta, mitkä aloitteista on käsitelty loppuun.

126 § Kunnanhallitukselle osoitettava kysymys

Vähintään neljäsosa valtuutetuista voi tehdä kaupunginhallitukselle kirjallisen kysymyksen kaupungin toiminnasta ja hallinnosta.

Kaupunginhallituksen on vastattava kysymykseen viimeistään valtuuston kokouksessa, joka ensiksi pidetään kysymyksen tekemisestä.

Jos kysymystä käsiteltäessä tehdään kannatettu ehdotus tilapäisen valiokunnan asettamisesta selvittämään kysymyksessä tarkoitettua asiaa, valtuuston on päätettävä, asetetaanko tilapäinen valiokunta. Muuta päätöstä ei asiassa saa tehdä.

127 § Kyselytunti

Valtuutetulla on oikeus esittää kaupunginhallitukselle kyselytunnilla vastattavaksi lyhyitä enintään 3 minuutin pituisia kysymyksiä kaupungin hallintoa ja taloutta koskevista asioista. Kyselytunti järjestetään ennen valtuuston kokousta, jollei valtuusto toisin päättä. Kyselytunti on julkinen.

Valtuuston puheenjohtaja toimii puheenjohtajana kyselytunnilla. Kaupunginhallituksen puheenjohtaja tai hänen määräämänsä vastaa kysymyksiin. Kysymyksiin vastataan saapumisjärjestyksessä, ellei puheenjohtaja toisin päättä. Vastauksen saatuaan kysymyksen esittäjällä on oikeus tehdä kaksi asiaan liittyvää lyhyttä lisäkysymystä.

Kysymys on toimitettava kirjallisena viimeistään 11 päivää ennen valtuuston kokousta. Myöhemmin toimitetut kysymykset sekä kysymykset, joihin ei kyselytunnilla ehditä vastata, siirtyvät seuraavaan kyselytuntiin.

IV OSA

Päätöksenteko- ja hallintomenettely

16 Kokousmenettely

128 § Määräysten soveltaminen

Tämän luvun määräyksiä noudatetaan valtuustoa lukuun ottamatta kaupungin toimielinten kokouksissa sekä soveltuvin osin toimitus- ja katselmusmiesten kokouksissa. Luvun määräyksiä noudatetaan toissijaisina hallintosäännön muihin lukuihin nähden, jollei erikseen ole toisin määrätty.

129 § Toimielimen päätöksentekotavat

Toimielin voi käsitellä asian varsinaisessa kokouksessaan, jossa kokouksen osallistujat ovat läsnä kokouspaikalla. Varsinaisessa kokouksessa voidaan käyttää sähköistä asiahallinta- tai äänestysjärjestelmää. Vaihtoehtoisesti kokous voidaan pitää sähköisessä toimintaympäristössä, johon osallistutaan sähköisen yhteyden avulla (sähköinen kokous).

Toimielin voi myös tehdä päätöksiä suljetussa sähköisessä päätöksentekomenettelyssä ennen kokousta (sähköinen päätöksentekomenettely).

Kaupunginhallitus tai sen nimeämä viranhaltija vastaa, että sähköisiin kokouksiin ja sähköiseen päätöksentekomenettelyyn tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat ajantasaisia ja tietoturvallisia lakien edellyttämällä tavalla.

130 § Sähköinen kokous

Toimielin voi pitää kokouksen sähköisesti.

Suljettuun sähköiseen kokoukseen voi osallistua vain sellaisesta paikasta, jossa salassa pidettävät tiedot ja kokouksessa käydyt keskustelut eivät ole ulkopuolisen kuultavissa tai nähtävissä.

131 § Sähköinen päätöksentekomenettely

Toimielin voi päättää asioita sähköisessä päätöksentekomenettelyssä kuntalain 100 §:n mukaisesti. Päätöksentekomenettelyä voidaan käyttää kaikkiin toimielimen päätösvaltaan kuuluviin asioihin.

132 § Kokousaika ja -paikka

Toimielin päättää kokouksensa ajan ja paikan.

Kokous pidetään myös, milloin puheenjohtaja katsoo kokouksen tarpeelliseksi tai enemmistö toimielimen jäsenistä tekee puheenjohtajalle esityksen kokouksen pitämisestä ilmoittamansa asian käsittelyä varten. Tällöin puheenjohtaja määrää kokousajan.

Puheenjohtaja voi perustellusta syystä peruuttaa kokouksen.

133 § Kokouskutsu

Kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja.

Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat. Kokouskutsussa on mainittava, mitä toimielimen päätöksentekotapaa noudatetaan kunkin asian kohdalla. Jos asia käsitellään sähköisessä päätöksentekomenettelyssä, tulee kutsussa ilmaista, mihin mennessä asia on käsiteltävä sähköisesti.

Esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja ehdotukset toimielimen päätöksiksi, lähetetään kokouskutsun yhteydessä, jos eivät erityiset syyt ole esteenä. Jos esityslistalla, liitteissä tai oheismateriaalissa on salassa pidettäviä tietoja, asiakirjaan tehdään merkintä salassapidosta.

Kokouskutsu lähetetään jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus, toimielimen päättämällä tavalla.

134 § Sähköinen kokouskutsu

Kokouskutsu, esityslista, liitteet ja oheismateriaali voidaan lähettää sähköisesti. Tällöin kaupunginhallitus tai sen nimeämä viranhaltija vastaa siitä, että tähän tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat käytettävissä.

135 § Esityslistan ja liitteiden julkaiseminen kaupungin verkkosivuilla

Esityslista julkaistaan kaupungin verkkosivuilla. Ennen julkaisemista esityslistalta poistetaan salassa pidettävät tiedot sekä henkilötiedot, joihin ei liity tiedottamisintressiä. Verkossa julkaistavalta esityslistalta voidaan poistaa yksittäisiä kokousasioita, joihin ei liity erityistä tiedottamisintressiä tai mikäli erityisestä syystä asian valmistelua ei julkisteta ennen päätöksentekoa. Esityslistan liitteitä julkaistaan verkossa harkinnan mukaan ottaen huomioon kaupungin asukkaiden tiedonsaanti-intressit.

136 § Jatkokokous

Jos kaikkia kokouskutsussa mainittuja asioita ei saada kokouksessa käsiteltyä, käsittelemättä jääneet asiat voidaan siirtää jatkokokoukseen, johon ei tarvitse antaa eri kutsua. Kokouksesta poissa olleille lähetetään sähköinen viesti jatkokokouksen ajasta ja paikasta sekä jatkokokouksen päätöksentekotavasta.

137 § Varajäsenen kutsuminen

Toimielimen jäsenen on kutsuttava varajäsen sijaansa, mikäli hän ei pääse kokoukseen. Kun jäsen on esteellinen jossakin kokousasiassa tai esteen vuoksi ei voi osallistua jonkin asian käsittelyyn, hän voi kutsua varajäsenen yksittäisen asian käsittelyyn.

Myös puheenjohtaja, esittelijä tai toimielimen sihteeri voivat toimittaa kutsun varajäsenelle.

138 § Läsnäolo kokouksessa

Toimielimen jäsenten ja esittelijän lisäksi toimielimen kokouksessa on läsnäolo- ja puheoikeus – valtuuston puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajalla kaupunginhallituksen kokouksessa – kaupunginhallituksen puheenjohtajalla ja kaupunginjohtajalla muiden toimielinten kokouksessa, ei kuitenkaan tarkastuslautakunnan eikä valtuuston tilapäisen valiokunnan kokouksessa eikä vaalilaissa säädettyjen vaalitoimielinten kokouksissa.

Toimielin päättää muiden henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta. Toimielin voi päättää asiantuntijan kuulemisesta yksittäisessä asiassa. Asiantuntija voi olla läsnä kokouksessa asiasta käytävän keskustelun päättymiseen asti.

139 § Kaupunginhallituksen edustaja muissa toimielimissä

Kaupunginhallitus voi toisessa kappaleessa ilmenevin rajoituksin määrätä muihin toimielimiin edustajansa, jolla on läsnäolo- ja puheoikeus toimielimen kokouksessa. Edustajaksi voidaan määrätä myös kaupunginhallituksen varajäsen tai kaupunginjohtaja.

Kaupunginhallitus ei voi määrätä edustajaansa tarkastuslautakuntaan, valtuuston tilapäiseen valiokuntaan eikä vaalilaissa säädettyihin vaalitoimielimiin.

140 § Kokouksen julkisuus

Jos toimielin päättää pitää julkisen sähköisen kokouksen, yleisölle on järjestettävä mahdollisuus seurata kokousta internetin kautta sekä kokouskutsussa mainitussa tilassa.

141 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Avattuaan kokouksen puheenjohtaja toteaa läsnä olevat sekä onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

142 § Tilapäinen puheenjohtaja

Jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtaja ovat poissa tai esteellisiä jossakin asiassa, valitaan kokousta tai asian käsittelyä varten tilapäinen puheenjohtaja.

143 § Kokouksen johtaminen ja puheenvuorot

Puheenjohtajan tehtävistä kokouksen johtamisessa ja toimielimen jäsenen puheenvuoroista säädetään kuntalain 102 §:ssä.

Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimielin toisin päättä.

144 § Kokouskutsussa mainitsemattoman asian käsittely

Toimielin voi esittelijän ehdotuksesta tai puheenjohtajan ottaa enemmistöpäätöksellä käsiteltäväksi asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa.

Jos esittelijän tai puheenjohtajan ehdotus on asian palauttaminen valmisteltavaksi, toimielin voi ratkaista asian päätöksellään vain perustellusta syystä.

145 § Esittelijät

Kaupunginhallituksen esittelijästä määrätään 3 §:ssä. Esittelijän ollessa poissa tai esteellinen hänen sijaisekseen määrätty toimii esittelijänä.

Esittelystä tarkastuslautakunnassa määrätään 81 §:ssä.

146 § Esittely

Asiat päätetään toimielimen kokouksessa viranhaltijan esittelystä. Vaalilaissa säädetyissä vaalitoimielimissä asiat päätetään kuitenkin puheenjohtajan selostuksen pohjalta.

Esittelijä vastaa esittelemiensä kokousasioiden asianmukaisesta valmistelusta ja on velvollinen tekemään toimielimelle päätösehdotuksen.

Esittelijän ehdotus on käsittelyn pohjana (*pohjaehdotus*). Jos esittelijä on keskustelun aikana muuttanut esityslistalla olevaa ehdotustaan, muutettu ehdotus on pohjaehdotus.

Jos esittelijä ehdottaa asian poistamista esityslistalta, asia poistetaan, jollei toimielin toisin päättä.

Toimielin voi erityisestä syystä päättää, että asia käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan esittelyä. Toimielin voi tällöin päättää, että puheenjohtajan ehdotus on käsittelyn pohjana eikä vaadi kannatusta.

Erityinen syy käsitellä asia puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan esittelyä kirjataan pöytäkirjaan. Tavanomaisin erityinen syy on se, että sekä esittelijä että hänen sijaisekseen määrätty ovat esteellisiä asiassa.

147 § Esteellisyys

Ennen asian käsittelyn aloittamista esteellisen henkilön on ilmoitettava esteellisyydestään ja esteellisyyden aiheuttamasta perusteesta sekä vetäytyttävä asian käsittelystä ja poistuttava kokouksesta.

Puheenjohtajan on tarvittaessa saatettava kokoukseen osallistuvan esteellisyys toimieliimen ratkaistavaksi. Asianomaisen henkilön tulee tarvittaessa antaa selvitystä seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen esteellisyytensä arvioinnissa. Annettuaan pyydetyn selvityksen asianomaisen henkilön on poistuttava kokouksesta.

Henkilö, jonka esteellisyyden toimieliin ratkaisee, saa osallistua esteellisyyttään koskevan asian käsittelyyn vain hallintolain 29 §:ssä tarkoitetussa poikkeustilanteessa.

Esteellisyyttä koskeva ratkaisu on perusteltava pöytäkirjaan.

148 § Pöydällepano ja asian palauttaminen valmisteltavaksi

Jos keskustelun kuluessa tehdään kannatettu ehdotus asian pöydällepanosta, palauttamisesta valmisteltavaksi tai jokin muu ehdotus, jonka hyväksyminen keskeyttäisi asian käsittelyn, seuraavien puhujien on puheenjohtajan kehotuksesta rajoitettava puheenvuoronsa koskemaan vain tätä ehdotusta. Jos ehdotus hyväksytään yksimielisesti tai äänestämällä, puheenjohtaja keskeyttää asian käsittelyn. Jos ehdotus hylätään, asian käsittely jatkuu.

149 § Ehdotukset ja keskustelun päättäminen

Ehdotus on annettava kirjallisena, jos puheenjohtaja niin vaatii.

Kun kaikki puheenvuorot on käytetty, puheenjohtaja päättää keskustelun. Puheenjohtaja selostaa keskustelun kuluessa tehdyt ehdotukset ja onko ehdotusta kannatettu.

150 § Ilman äänestystä syntyvän päätöksen toteaminen

Jos keskustelun aikana ei ole tehty kannatettuja ehdotuksia, puheenjohtaja toteaa pohjaehdotuksen toimieliimen päätökseksi.

Jos puheenjohtaja toteaa toimieliimen yksimielisesti kannattavan kokouksessa tehtyä ehdotusta, puheenjohtaja toteaa ehdotuksen toimieliimen päätökseksi.

151 § Äänestykseen otettavat ehdotukset

Äänestykseen otetaan pohjaehdotus ja kannatetut ehdotukset. Ehdotusta, joka on tehty vaihtoehtoisena tai menee käsiteltävän asian ulkopuolelle, ei kuitenkaan oteta äänestykseen.

Jos ehdotuksen tekijä ei ole paikalla äänestyksen alkaessa, hänen tekemänsä ehdotus katsotaan rauenneeksi eikä sitä oteta äänestykseen.

152 § Äänestys ja vaali

Äänestykseen sovelletaan muilta osin, mitä 12 luvussa määrätään äänestysmenettelystä valtuustossa. Vaalin toimittamista koskevat määräykset ovat 13 luvussa.

153 § Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen

Pöytäkirjan pitämisestä ja sisällöstä vastaa toimitelimen puheenjohtaja. Jos puheenjohtaja ja pöytäkirjanpitäjä ovat eri mieltä kokouksen kulusta, pöytäkirja laaditaan puheenjohtajan näkemyksen mukaan.

Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä.

Pöytäkirja tarkastetaan toimitelimen päättämällä tavalla.

Pöytäkirja voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti. Sähköisessä päätöksentekomenettelyssä tehtyjä päätöksiä koskeva pöytäkirja tai sen osa voidaan tarkastaa erikseen ennen kokousta.

Toimitelimen pöytäkirjaan merkitään ainakin:

Järjestäytymistietoina

- toimitelimen nimi
- merkintä käytetyistä päätöksentekotavoista (varsinainen kokous, sähköinen kokous, yksilöidään päätökset, jotka on tehty sähköisessä päätöksentekomenettelyssä)
- kokouksen alkamis- ja päättymisaika sekä kokouksen keskeytykset
- kokouspaikka
- läsnä ja poissa olleet ja missä ominaisuudessa kukin on ollut läsnä
- kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Asian käsittelytietoina

- asiaotsikko
- selostus asiasta
- esittelijän päätösehdotus
- esteellisyys ja perustelut
- tehdyt ehdotukset ja onko niitä kannatettu
- äänestykset: äänestystapa, äänestysjärjestys, äänestysesitys sekä äänestyksen tulos siten, että kunkin jäsenen kannanotto ilmenee pöytäkirjasta
- vaalit: vaalitapa ja vaalin tulos
- asiassa tehty päätös
- eriävä mielipide

Muuna tietoina

- salassapitomerkinnot
- puheenjohtajan allekirjoitus
- pöytäkirjanpitäjän varmennus
- merkintä pöytäkirjan tarkastuksesta sekä
- merkintä nähtävänä pitämisestä yleisessä tietoverkossa, mikäli pöytäkirja on ollut yleisesti nähtävänä

Pöytäkirjaan liitetään päätöksiä koskevat oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitukset sekä muutoksenhaku-kiellot.

Toimielimen pöytäkirjan sisältöä koskevia määräyksiä noudatetaan soveltuvin osin viranhaltijan ja luottamushenkilön tekemissä päätöksissä.

Kaupunginhallitus antaa tarvittaessa tarkempia ohjeita pöytäkirjan laatimisesta.

154 § Päätösten tiedoksianto kaupungin jäsenelle

Kaupunginhallituksen ja lautakunnan pöytäkirja siihen liitettyine oikaisuvaatimusohjeineen tai valitusosoituksineen pidetään tarkastamisen jälkeen nähtävänä kaupungin verkkosivuilla siten kuin kuntalain 140 §:ssä tarkemmin säädetään.

Muun viranomaisen pöytäkirja annetaan vastaavalla tavalla tiedoksi kaupungin jäsenille, jos asianomainen viranomainen katsoo sen tarpeelliseksi.

Kaupunginhallitus antaa ohjeet salassapito- ja tietosuojavelvoitteiden huomioon ottamisesta annettaessa päätöksiä tiedoksi yleisessä tietoverkossa. Lautakunta voi antaa tarkentavaa ohjeistusta omalla toimialallaan.

17 Muut määräykset

155 § Aloiteoikeus

Kaupungin asukkaalla sekä kunnassa toimivalla yhteisöllä ja säätiöllä on oikeus tehdä aloitteita kaupungin toimintaa koskevissa asioissa. Palvelun käyttäjällä on oikeus tehdä aloitteita palveluaan koskevassa asiassa.

Aloite tulee tehdä kirjallisesti tai sähköisellä asiakirjalla. Aloitteesta tulee käydä ilmi, mitä asia koskee sekä aloitteen tekijän nimi, kotikunta ja yhteystiedot.

Kansanäänestysaloitteesta säädetään erikseen kuntalaissa.

156 § Aloitteen käsittely

Aloitteen käsittelee se kaupungin viranomainen, jolla on toimivalta tehdä päätöksiä aloitteen tarkoittamassa asiassa. Jos toimivaltainen viranomainen on toimielin, aloitteista ja aloitteiden perusteella suoritetuista toimenpiteistä on annettava toimielimelle tieto jäljempänä määrättyllä tavalla.

Kaupunginhallituksen on vuosittain maaliskuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo sen toimivaltaan kuuluvista aloitteista ja niiden perusteella suoritetuista toimenpiteistä. Valtuusto voi samalla päättää, mitkä aloitteista on loppuun käsitelty.

Muun toimielimen kuin valtuuston toimivaltaan kuuluvista aloitteista on annettava tieto toimielimelle niiden päättämällä tavalla. Toimielin voi samalla päättää, mitkä aloitteista ovat loppuun käsiteltyjä.

157 § Aloitteen tekijälle annettavat tiedot

Aloitteen tekijälle on ilmoitettava kuukauden kuluessa aloitteen saapumisesta, missä viranomaisessa aloite käsitellään, arvioitu käsittelyaika sekä keneltä saa lisätietoja aloitteen käsittelystä.

Sen jälkeen, kun aloite on käsitelty loppuun, aloitteen tekijälle on ilmoitettava, onko aloite johtanut toimenpiteisiin.

158 § Asiakirjojen allekirjoittaminen

Valtuuston ja kaupunginhallituksen toimituskirjan, kirjelmän tai päätökseen perustuvan sopimuksen allekirjoittaa kaupunginhallituksen puheenjohtaja, kaupunginjohtaja, hallintojohtaja tai talousjohtaja.

Kaupunginhallituksen päätöksen toimeenpanoon liittyvät asiakirjat allekirjoittaa kaupunginjohtaja, hallintojohtaja tai talousjohtaja. Kaupunginhallituksen valtakirjat allekirjoittaa kaupunginhallituksen puolesta kaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä muu viranhaltija.

Muun toimielimen päätökseen perustuvat sopimukset, kirjelmät, toimituskirjat ja muut asiakirjat allekirjoittaa toimialajohtaja/liikelaitosjohtaja tai lautakunnan/liikelaitoksen johtokunnan puheenjohtaja. Yhtä tulosaluetta koskevan hankintasopimuksen voi kuitenkin allekirjoittaa myös tulosaluejohtaja.

Toimielimen hallinnassa olevista asiakirjoista annettavat otteet ja jäljennökset todistaa oikeaksi asianomaisen toimialan hallintosihteeri, pöytäkirjanpitäjä, asiantuntijapäällikkö tai muu toimielimen määräämä henkilö.

Kukin viranhaltija allekirjoittaa oman päätösvaltansa nojalla tehdyt päätökset ja niihin liittyvät sopimukset ja sitoumukset ja muut asiakirjat. Valmistelua koskevat asiakirjat allekirjoittaa asian valmistelija.

Mikäli puheenjohtaja on estyneenä, allekirjoittajana toimii varapuheenjohtaja. Viranhaltijan ollessa estyneenä allekirjoittajana toimii se viranhaltija, joka muutoinkin hoitaa estyneen viranhaltijan tehtävät.

Julkisten kuulutusten julkipanoa koskevat todistukset allekirjoittaa ilmoitustaulun hoitaja tai nimenkirjoitukseen oikeutettu.

Asiakirjat voidaan allekirjoittaa myös sähköisesti.

159 § Todisteellisen tiedoksiannon vastaanottaminen

Todisteellisen tiedoksiannon voi kaupungin puolesta vastaanottaa kaupunginhallituksen puheenjohtaja, kaupunginjohtaja, hallintojohtaja, talousjohtaja tai hallintosihteeri.

Todisteellisen tiedoksiannon voi kaupungin puolesta lautakunnan toimialalla vastaanottaa lautakunnan puheenjohtaja tai toimialajohtaja.

160 § Normaalista toimivallasta poikkeaminen

Kaupunginhallituksen 16.3.2020 § 82 (16.3.2020 voimaan tullut) Jämsän kaupungin hallintosääntö/häiriötilanteet ja poikkeusolot, sisällytetään tällä päätöksellä osaksi hallintosääntöä.

1. Häiriötilanteet ja poikkeusolot

Häiriötilanteilla tarkoitetaan tapahtumia ja tilanteita, jotka edellyttävät kaupungin johtamisessa tai palvelutuotannossa normaalioloista poikkeavia toimenpiteitä, tehtäviä ja toimivaltuuksia. Poikkeusoloja ovat valmiuslaissa määritellyt tilanteet.

2. Valmius- ja pelastussuunnitelmat

Valmiuslain mukaan kuntien tulee valmiussuunnitelmin ja poikkeusoloissa tapahtuvan toiminnan etukäteisvalmisteluun sekä muin toimenpitein varmistaa tehtäviensä mahdollisimman häiriötön hoitaminen myös poikkeusoloissa. Valmiussuunnittelulla luodaan sellaiset johtamisjärjestelmät ja toimintaperiaatteet, joilla Jämsän kaupungin häiriötilanteiden aikainen johtoryhmä ja kaupungin eri toimintayksiköt voivat toimia siten, että kaupungin elintärkeiden toimintojen ylläpito erilaisissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa tulee turvatuksi. Kokonaisvarautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin muodostuu koko kaupunkia koskevasta valmiussuunnitelmasta sekä toimialueiden, liikelaitoksen ja tytäryhtiöiden valmiussuunnitelmista. Valmiussuunnitelmien ohella häiriötilanteisiin varautumista tukevat kiinteistökohtaiset pelastussuunnitelmat. Valmiussuunnittelua johtaa ja valvoo kaupunginhallitus. Valmiussuunnittelun johtamisesta vastaavat kaupunginjohtaja ja hallintojohtaja sekä toimialajohtajat tehtävajakonsa mukaisesti. Valmiussuunnittelusta ja riskienhallinnasta vastaa hallintosäännössä määritelty viranomainen. Toimialueet, tytäryhtiöt ja liikelaitokset laativat ja päivittävät valmiussuunnitelmansa konsernihallinnon riskienhallintatoiminnon ohjeistuksen mukaisesti. Ohjeistus laaditaan yhteistyössä pelastuslaitoksen kanssa. Valmiussuunnitelmat tarkistetaan ja tuodaan toimivaltaisen toimielimen käsiteltäväksi kerran toimikaudessa ja aina, kun turvallisuusympäristössä tapahtuu olennaisia muutoksia. Pelastuslain mukaan Jämsän kaupungin toimitiloista ja rakennusten hallinnoinnista vastaavien tulee laatia kirjalliset pelastussuunnitelmat, joista käyvät ilmi omatoimisen varautumisen järjestelyt. Pelastuslaitos tarkistaa nämä suunnitelmat aina tarkastustensa yhteydessä. Valmius- ja pelastussuunnitelmien laatimisvastuiden tulee sisältyä myös mahdollisiin alihankinta- ja ostopalvelusopimukseen. Henkilöstöpäällikkö koordinoi kaupungin valmiussuunnittelua.

3. Hallintosäännön toimivuus häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa

Voimassa olevaa hallintosääntöä noudatetaan myös häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa, ellei 160 §:stä tai valmiuslaista muuta johdu.

4. Eryistoimivallan käyttöön ottaminen

Häiriötilanteiden aikana ja poikkeusoloissa kaupunginjohtaja voi käyttää normaaliolojen hallintosäännön määrittelemästä toimivallasta poiketen päätösvaltaa peruspalvelujen turvaamiseksi ja häiriötilanteen normalisoimiseksi, milloin asia koskee toimenpiteiden yhteensovittamista eri toimialueiden välillä, taloudellisten resurssien tai henkilöstöresurssien suuntaamista, tiedottamista tai muuta häiriötilanteen hoitamiseksi välttämätöntä päätöstä. Tämä erityistoimivalta otetaan käyttöön Jämsän kaupungissa häiriötilanteissa ja tarvittaessa valtioneuvoston määrittelemissä poikkeusoloissa. Eryistoimivallan käyttöön ottamisesta päättää kaupunginhallitus tai kiireellisessä tapauksessa kaupunginjohtaja häiriötilanteiden aikaisessa kaupungin johtoryhmässä. Eryistoimivallan käyttämisen lakkaamisesta päättää kaupunginhallitus. Kaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä tekee häiriötilanteiden ja poikkeusolojen aikaiseen toimivaltaansa kuuluvat päätökset häiriötilanteiden aikaisessa kaupungin johtoryhmässä johtoryhmän jäsenen tai kokoukseen osallistuvan asiantuntijan esittelystä.

5. Luottamushenkilöorganisaatio

Valtuusto, kaupunginhallitus, lautakunnat ja niiden jaostot sekä johtokunnat toimivat mahdollisuuksien mukaan kuten normaalioloissa ottaen huomioon kuitenkin x §:n mukaisen kaupunginjohtajan toimivallan. Valtioneuvosto voi valmiuslain perusteella asetuksella säätää valtuuston, kaupunginhallituksen ja sen jaostojen, lautakuntien ja niiden jaostojen sekä johtokuntien toimintaan tehtävistä muutoksista.

6. Häiriötilanteiden aikainen kaupungin johtoryhmä

Häiriötilanteiden aikana ja poikkeusoloissa kaupungin toimintaa johtaa kaupunginjohtaja ja kaupunginjohtajan johtama häiriötilanteiden aikainen kaupungin johtoryhmä. Häiriötilanteiden aikaiseen kaupungin johtoryhmään kuuluvat kaupunginjohtaja, hallintojohtaja, elinvoimajohtaja, hyvinvointialueen edustaja(t), sivistystoimenjohtaja, Ateria Oy:n johtaja, talousjohtaja, viestintäpäällikkö, tietohallintopäällikkö, henkilöstöpäällikkö, kehittämisspäällikkö, vesihuoltopäällikkö, tilapalvelupäällikkö ja logistikko. Kaupunginjohtaja täydentää johtoryhmää tarvittavilla kaupungin, liikelaitoksen, tytäryhtiöiden ja sidosryhmien asiantuntijoilla. Häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa kaupunginjohtaja ja johtoryhmä vastaavat häiriötilanteen ja poikkeusolojen edellyttämistä toimenpiteistä ja ohjaavat voimavaroja eri toimialueille häiriötilanteen ja poikkeusolojen vaatimusten mukaisesti. Kaupungin toimintayksiköiden tulee häiriötilanteiden ja poikkeusolojen aikaisessa toiminnassaan ottaa huomioon häiriötilanteeseen ja poikkeusoloihin liittyvät viranomaiset ja lakisääteiset organisaatiot sekä niiden toimivalta ja tehtävät

7. Muut häiriötilanteiden ja poikkeusolojen aikaiset johtoryhmät ja työryhmät

Toimialoilla ja liikelaitoksissa toimivat valmiussuunnitelmien mukaiset johtoryhmät. Muut häiriötilanteisiin liittyvät johtoryhmät ja työryhmät, joihin kuuluu henkilöitä eri toimialueilta, asettaa ja nimeää kaupunginjohtaja. Johtoryhmät ja työryhmät toimivat asettajan antamien toimivaltuuksien puitteissa. Johtoryhmien ja työryhmien toiminnasta on informoitava kaupunginjohtajaa ja häiriötilanteiden aikaista kaupungin johtoryhmää välittömästi toiminnan alettua.

8. Valmiustoimikunta

Valmiuslaissa mainittuna valmiustoimikuntana toimii häiriötilanteiden aikainen kaupungin johtoryhmä tai muu kaupunginjohtajan päättämä elin.

9. Viestintä

Kaupunginhallituksen tai kaupunginjohtajan päätettyä tämän johtosäännön mukaisen erityistoimivallan käyttöön ottamisesta kaikki kaupungin tiedotteet, lausunnot ja haastattelut annetaan viestintäpäällikön koordinoimana häiriötilanteiden aikaisen kaupungin johtoryhmän kautta, ellei kaupunginjohtaja häiriötilanteiden aikaisessa kaupungin johtoryhmässä toisin päättä.